MAY 31 1941
New York Public Library

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Darbininkas, negavęs atlyginimo, streikuoja. Bet kodėl laikraštis turi būti siuntinėjamas dykai? Ne tik Vienybė, bet ir kiekvienas laikraštis liaujasi lankęs tokį skaitytoją, kuris "pamiršta" atsilyginti.

LV. METAI, No. 22 PENKTADIENIS, 1941 M. GEGUŽĖS (MAY) 30 D. BROOKLYN, NEW YORK. KAINA 5 CENTAI

DABAR

Mūsų diena
Tada ir dabar
Diktatorius?
Po Bismarcko

JUOZAS TYSLIAVA

Šiame Vienybės numeryje dedame New Yorko valstybės gubernatoriaus Lehmano proklamaciją, kurioje skelbiama BALTIJOS VALSTYBIŲ DIENA.

Gubernatorius Lehmanas sako:

"Esthonia, Latvia and Lithuania have long been symbols of liberty. Their people have for centuries made great sacrifices for freedom and democracy."

Ši gubernatoriaus Lehmano proklamacija taikoma birželio 15 d. Ji taikoma metinei maskolių įsiveržimo į Pabaltiją sukakčiai paminėti.

Lietuviams, latviams ir estams, kovojantiems dėl savo tautų laisvės, tokie gubernatoriaus Lehmano žodžiai, kaip "they will soon regain their freedom," yra neįkainuojama moralinė pagalba.

Neveltui Connecticut lietuviai, pirmieji, paskelbė savo dieną. Neveltui birželio 15 d. mes rengiamės į Union City, Conn.

* * *

Šiam karui prasidėjus, prezidentas Rooseveltas sakė, kad "Amerikai nereikės gesinti taikos žiburių..."

Dabar izoliacijos šalininkai jam bando prikaišioti. Girdi, pirma Rooseveltas kalbėjo viena, o dabar — kita...

Kai prezidentas Rooseveltas sakė, kad Amerikai nereikės eiti į karą, tai kariaujančios Europos vaizdas buvo visai kitoks. Tada Italija dar nekariavo. Prancūzija dar nebuvo parblokšta. Skandinavų, Baltijos ir Balkanų valstybių nepriklausomybė dar nebuvo paliesta. Tada Rooseveltas dar nuoširdžiai tikėjo, kad Europa, be Amerikos pagalbos, galės apsidirbti su Hitleriu.

Bet... nuo to laiko daug kas pasikeitė. Nenuostabu, jeigu pasikeitė ir prezidento Roosevelto nuomonė.

* * *

Remdamasis nepaprastos padėties įstatymu, dabar Jungtinių Valstybių prezidentas gali:

Konfiskuoti prekybos laivus; įsakyti bet kuriai dirbtuvei gaminti karo reikmenis; uždaryti bet kurią radijo stotį; uždaryti biržą; įsakyti bankams neskolinti pinigų; kontroliuoti šios šalies transportą ir importą.

Dabar prezidentas Rooseveltas daug ką gali. Jis gali sulaikyti svetimų valstybių laivus, esančius Amerikos uostuose. Jis gali Panamos kanalą pavesti armijos kontrolei. Remdamasis kongreso paskelbtu įstatymu, prezidentas gali teikti neribotos pagalbos Anglijai, ar kitai kuriai nors kariaujančiai valstybei.

Taip, dabar Rooseveltas—diktatorius. Bet koks diktatorius? — Diktatoriams sunaikinti!

* * *

Kai vokiečiai nuskandino Hood, anglai liūdėjo. Bet kai anglai nuskandino Bismarcką, vokiečiai verkė.

Ir tai nenuostabu. Tokio tipo laivų, kaip Hood, anglai dar turi penkiolika. Tuo tarpu naciai, netekę Bismarcko, turi tik tris panašaus tipo, bet menkesnės vertės laivus.

PREZIDENTAS ROOSEVELTAS PASKELBĖ NEPAPRASTĄ APSAUGOS STOVĮ

AMERIKA NELEISIANTI HITLERIUI UŽIMTI ANGLIJOS, VALDYTI JŪRŲ

Savo kalboje prezidentas Rooseveltas griežtai pasmerkė visus demokratijos priešus

WASHINGTON, D. C. — Praėjusio antradienio naktį prezidentas Rooseveltas pasakė istorinės reikšmės kalbą. Prezidento kalba buvo girdima visame pasaulyje.

Tai buvo viena iš svarbiausių prezidento Roosevelto kalbų. Jis pasakė daug karčių žodžių demokratijos priešų adresu, visų tų, kurie čia ir užsieny bando palaužti Amerikos visuomenės tikėjimą demokratiniams principams. Šioje kalboje prezidentas Rooseveltas taip pat griežtai pasmerkė asmenis, bandančius kliudyti Amerikai, teikiančiai pagalbą Anglijai. Prezidentas aiškiai pabrėžė, kad Amerika neleisianti Anglijai žuti.

Ši istorinė Roosevelto kalba buvo girdima visose Pietų Amerikos valstybėse. Europoje ją transliavo Anglijos radijo stotys.

Paskutinę minutę, vokiečiai ir prancūzai bandė paveikti Rooseveltą. Vokietijos karo laivyno vadas pasakė kalbą prieš Amerikos planuojamą konvojų įvedimo sistemą. Prancūzijos atstovas Washingtone, šios kalbos išvakarėse, Valstybės Departamento sekretoriui įteikė notą, kurioje sakoma, kad Vichy valdžia nežadanti vokiečiams atiduoti nei laivyno, nei kolonijų.

Bet Roosevelto kalba buvo tokia, kokia turėjo būti. Prezidentas Rooseveltas pareikalavo kongresą asignuoti dar tris su puse bilijono dolerių karo lėktuvams statyti. Šios sumos dalis bus skiriama armijai, kita — laivynui.

Pagaliau, prezidentas Rooseveltas paskelbė nepaprastą apsaugos stovį. Šis paskelbimas prezidentui leidžia daryti tolimesnius žingsnius, neišskyrus net karinės jėgos pavartojimo priemonių.

Prezidentas Rooseveltas pasakė, kad jūros turi būti laisvos, ir kad Amerika niekados neleisianti Hitleriui valdyti pasaulio.

Roosevelto kalba padarė stipraus įspūdžio Ašies valstybių sferose. Vokiečių spauda, komentuodama Roosevelto kalbą, sako, kad "Vokietija nesiliaus blokavusi Anglijos."

Italų spauda, komentuodama Roosevelto kalbą, sako, kad "Jungtinės Valstybės jau kare su Vokietija ir Italija..."

IRAKAI TARIASI SU SOVIETAIS

ROMA. — Čia gauta žinių, kad Irako sukilėlių valdžios atstovai tariasi su sovietais dėl vokiečių kariuomenės praleidimo per Sovietų Sąjungos teritoriją. Derybos vedamos Irane.

Sakoma, kad šiuo reikalu vokiečiai su turkais jau esą susitarę, bet sutartis laikoma paslaptyje.

NAUJI AREŠTAI LIETUVOJE

KAUNAS. — Tuojau po vokiečių repatriantų išvažiavimo, GPU agentai suėmė daugiau, kaip 200 žmonių. Pirmoje eilėje suimti tie, kurie stengėsi su vokiečiais iš pavergtosios Lietuvos išvažiuoti, bet negavo reikalingų dokumentų.

Lietuvos paštų valdybos viršininku paskirtas "tovarišč" Charitonov, o paštų ekspedicijai vadovauja "tovarišč" Vinokurov.

NACIAI NESIUNČIA PAGALBOS

ANKARA. — Iš Turkijos pranešama, kad šiuo metu Irake esą tik 9 vokiečių karo lėktuvai. Tuo tarpu Sirijoje tik — keturi. Sakoma, kad naciai, siųsdami pagalbą irakams, tuo būdu prieš save nustatę arabų visuomenę. Todėl vokiečiai sulaikę lėktuvų siuntimą į Iraką.

Taip pat pranešama, kad daugelis žymesniųjų nacių šalininkų apleidę Iraką. Vieni išbėgę į Iraną, kiti — į Turkiją, Siriją ir Egiptą.

Skelbiami daviniai, kad sovietų Lietuvos metalų pramonė atliko tik 62 nuošimčius nuo numatyto plano.

Bismarcko ir jo įgulos nugarmėjimas į Atlanto dugną — klasiškas anglų kerštas. Dantis už dantį, akis už akį! Tuo būdu dar kartą įrodyta, ką anglai gali vandenynuose.

Bet jeigu ne lėktuvai, tai vargiai, ar anglams būtų pasisekę nuskandinti tą plaukiojančią plieno bestiją.

Išvada: anglams reikia daugiau lėktuvų.

PROCLAMATION

The citizens of America resolved to defend their liberties at home and to champion the cause of representative governments abroad, feel deep sympathy for the peoples of those small republics whose independence either has been crushed or is threatened.

Among those enslaved nations are the Republics of Esthonia, Latvia and Lithuania, which have provided this country with many loyal citizens now banded together in the Baltic American Society to preserve the democracy, here and to restore its benefits in their homeland.

Esthonia, Latvia and Lithuania have long been symbols of liberty. Their people have for centuries made great sacrifices for freedom and democracy.

It is fitting, therefore, that the citizens of New York State formally convey their sympathy to the people of these enslaved nations and give public expression of the hope that they will soon regain their freedom.

Now, therefore, I, Herbert H. Lehman, Governor of State of New York do hereby designate Sunday, June 15th as

BALTIC STATES DAY

upon which appropriate exersizes may be held to celebrate the bonds of affection and regard existing between America and the distressed Baltic peoples.

Given under my hand and the PRIVY SEAL of the State at the Capitol in the City of Albany this 28th day of May in the year of our lord nineteen hundred and forty one.

HERBERT H. LEHMAN

By the Governor: Walter T. Brown,
Secretary to the Governor

SCHMELINGAS NUKAUTAS KRETOJE

Apie buvusio pasaulinio bokso čempijono žuvimą Berlynas neturi žinių

LONDONAS. — Nepatikrintomis žiniomis, Kretos saloje nukautas Max Schmeling, buvęs pasaulinio sunkaus svorio bokso čempijonas.

Kaipo nacių parašiutistas, Max Schmeling nusileidęs į Kretos salą, kur jis tuojau patekęs į nelaisvę. Sakoma, Schmelingas norėjęs pabėgti. Jis nutvėrė sužeisto kareivio šautuvą ir bandė nušauti anglų sargybinį. Tuo metu Schmelingas ir buvęs nukautas.

Iš Berlyno pranešama, kad ten apie Schmelingo žuvimą nieko aiškaus neturima.

SUDEGĖ EILĖ FABRIKŲ

KAUNAS. — Patirta, kad per paskutiniuosius mėnesius okupuotoje Lietuvoje yra kilę gaisrų visoje eilėje fabrikų. Kaune sudegė mechaninė audykla "Boston," be to, degė metalo fabrikai "Neris" ir "Metalas," tekstilės fabrikas "Audimas," Kauno skerdykla "Maistas" ir mažesnių fabrikų. Vilniuj degė 3 fabrikai.

Bolševikai kaltina, kad tai esąs "sabotažninkų" darbas, tačiau patys okupantai pripažįsta, kad fabrikuose įsivyravusi maskoliškoji betvarkė ir nerūpestingumas, todėl gaisrai galėjo kilti dėl blogos priežiūros.

VĖLIAUSIA

Vokiečiams padėti, į Kretos salą išlaipdinta italų karo daliniai.

Pranešama, kad iki šiol Kretos saloje žuvę 30,000 nacių.

Britai sulaikė Ašies armiją Egipto pasieny.

Vokiečių parašiutistai užėmė Kretos sostinę Canea.

Vokiečių lėktuvai vėl pradėjo bombarduoti Anglijos miestus.

Britų lėktuvai bombarduoja Sirijos ir Tunisijos uostus.

Vidužemjo jūroje britai nuskandino laivą su 3,000 italų.

Vokiečių karo dirbtuvėje, Essene, sprogimui įvykus, žuvo 112 darbininkų.

BOLŠEVIKAI RENGIASI SPROGDINTI LIETUVOS TILTUS IR FABRIKUS

Okupantai viešai kalba, kad jie, bėgdami iš Lietuvos iššaudysią visus "buržujus."

KAUNAS. — Iš tikrų šaltinių patirta, kad plento tiltas per Nerį ties Jonava yra susprogdintas. Bolševikų spauda apie tai nieko nerašo. Suimti keli asmenys, kurie kaltinami, tiltą susprogdinę sabotažo tikslais.

Kaune kalbama, kad Jonavos tiltą per nemokiškumą yra susprogdinę patys maskolių raudonarmiečiai. Mat, raudonųjų okupantų ir jų pakalikų tarpe vyraujant neišvengiamo karo psichozui, raudonoji armija po visais Lietuvos tiltais yra pritaisiusi dinamito. Jo pagalba okupantai, numatydami traukimosi iš Lietuvos galimumą karo atveju, rengiasi susprogdinti visus Lietuvos tiltus, kurie Lietuvos gyventojų pinigais buvo pastatyti nepriklausomybės laikais. Tokiu būdu per okupantų nemokėjimą apsieiti su dinamitu Jonavos tiltas buvo susprogdintas prieš laiką. Taip pat gauta žinių, kad okupantai prieš traukdamiesi iš Lietuvos, yra numatę susprogdinti ne tik tiltus, bet ir fabrikus bei kitus svarbesniuosius pastatus. Okupantai viešai kalba, kad jie, prieš bėgdami iš Lietuvos, sušaudysią ne tik visus politinius kalinius, bet ir visus kitus "buržujus."

Reikšminga, kad paskutiniuoju laiku daugelis žydų stengiasi, kaip pajėgdami, iš Lietuvos išvažiuoti...

Tačiau Lietuvos gyventojai tikisi, kad maskolių okupantai būsimų įvykių bus taip staigiai užklupti, jog jie nebesuskubs įvykdyti savo kriminalinių sprogdinimo bei masinio žmonių iššudymo planų.

ANGLAI NUSKANDINO BISMARCKĄ, DIDŽIAUSIĄ VOKIEČIŲ KARO LAIVĄ

Tokiu būdu anglai atsikeršijo vokiečiams, praėjusį šeštadienį nuskandinusiems Hood

LONDONAS. — Praėjusį šeštadienį buvo gauta žinia, kad Atlanto vandenyne, tarp Islandijos ir Grenlandijos, nuskadintas didžiausias anglų karo laivas Hood. Šį laivą nuskandino plaukianti tvirtovė, moderniškiausias vokiečių karo laivas Bismarck.

Tai buvo nepaprastai liūdna žinia. Bet anglai nebūtų anglai, jeigu jie, nusiminimo valandą, sėdėtų ir verktų. Tuojau buvo įsakyta visiems anglų karo laivams, plaukiojantiems Atlanto vandenyne, nepaleisti Bismarcko. Buvo sumobilizuoti ne tik laivai, bet ir lėktuvai.

Jau kovoje su Hood, vokiečių karo laivas buvo sužeistas. Tada jis, pasitraukęs iš kovos, skubiai pasuko į pietus. Kurį laiką anglų laivai buvo netekę kontakto su Bismarcku. Bet karo eskadroms išėjus iš Anglijos uostų ir Gibraltaro, kitą dieną Bismarckas vėl buvo pavytas.

Praėjusio pirmadienio vakare anglų lėktuvams pasisekė numesti į Bismarkco denį dvi jūrų torpėdas, kurios žymiai sulėtino vokiečių laivo greitį. Antradienio ryte anglų karo laivai Bismarcką buvo apsupę. Ir, 1,200 mylių nuo tos vietos, kur buvo paskandintas Hood, vokiečių jūrų milžinas, kartu su 1,500 jūrininkų, nugarmėjo į okeano dugną. Bismarckas nuskandintas 400 mylių nuo Prancūzijos uosto, Brest, į kurį jis, matyt, skubinosi.

Tokiu būdu anglai atsikeršijo vokiečiams, nuskandinusiems Hood. Bismarckas buvo vienas iš didžiausių ir moderniškiausių karo laivų pasaulyje.

STACHANOVIŠKU "GREITUMU..."

Kauno gumos dirbinių fabrikas "Guma" praneša, kad sovietiškos "broliškos" respublikos iišsiuntusios jam kaučuko, bet "jau trys savaitės, kaip siunta užtruko kelyje."

BISMARKO ISTORIJA

Bismarcko amžius buvo vienas iš trumpiausių karo laivų istorijoje. Štai jo trumpa chronologija:

1936 m. pradedamas statyti.

1939 m. vasario m. nuleidžiamas į vandenį.

1941 m. vasarą, ar rudenį baigiamas statyti.

1941 m. vasario m. siunčiamas į laivyną.

1941 m. gegužės 24 d. nuskandina Hood.

Gegužės 26 d. sužeidžiamas oro torpeda.

Gegužės 27 d. nuskandinamas...

RAMIOJO VANDENYNO LAIVYNAS Į ATLANTO VANDENYNĄ

WASHINGTON, D. C. Yra žinių, kad Jungtinių Valstybių karo laivyno dalis pervedama iš Ramiojo vandenyno į Atlantą. Praėjusį antradienį didelės Ramiojo vandenyno laivyno jėgos praplaukusios Panamos kanalą. Manoma, kad šių Amerikos karo laivų užduotis — patruliuoti Atlanto vandenyne.

Kauno spauda sako, kad Lietuvai stinga net 400 mokytojų rusų kalbai mokyti.

JUSTAS PALECKIS GAUNA KETURIS TŪKSTANČIUS RUBLIŲ Į MĖNESĮ

Bet Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininko kurjerio mėnesinė alga — 120 rublių...

KAUNAS. — Iš visiškai tikrų šaltinių patirta, kokį atlyginimą gauna Stalino Rusijai parsidavęs "draugas" J. Paleckis. Šis nepriklausomos Lietuvos duobkasys, raudonosios armijos durtuvais pasodintas į sovietų Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkus (savo rūšies "respublikos prezidentas"), gauna per mėnesį 2000 rublių.

Tačiau J. Paleckis dar gauna atlyginimą ir už kitas pareigas. Kaipo Maskolijos aukščiausiojo sovieto narys, jis kas mėnesį paima po 1000 rublių ir kaipo okupuotosios Lietuvos aukščiausiojo sovieto (tarybos) narys dar 450 rublių. Bet šios 3,450 rublių algos dar negana. Jis gauna nemokamą buv. Prezidentūros butą, kurą, šviesą, nemokamą bilietą geležinkeliais, garlaiviais ir kitomis susisiekimo priemonėmis. Jam taip pat apmokomos vadinamosios reprezentacinės išlaidos. O "proletaras" J. Paleckis puotas valdžios sąskaiton rengia labai dažnai.

Pastebėkime, kad Paleckio žmona kaipo okupuotosios Lietuvos aukščiausiojo sovieto narė kas mėnesį gauna po 450 rublių. Tad vien grynais pinigais Paleckiai per mėnesį gauna arti 4,000 rublių. O kur dar nemokamas butas, kuras, šviesa, reprezentacija, tarnai ir tt.

Tuo tarpu kurjeras, kuris atidarinėja duris ir padavinėja paltą, kai Paleckis pasirodo, gauna per mėnesį algos 120 rublių, tai yra 18 kartų mažiau. Rodos, iškalbingesnių įrodymų apie bolševikų įvestą "lygybę" nereikia.

BIRŽELIO 15 DIENĄ VISI KELIAI VEDA Į UNION CITY, CONN.

UNION CITY, CONN. — Jau visiems yra gerai žinoma, kad birželio 15 d. Linden Parke (Union City, Conn.) įvyksta Connecticut Lietuvių Diena. Visi, atsilankiusieji šioje dienoje, turės progos laimėti keturias brangias dovanas. Tam tikslui po visas Connecticut lietuvių kolonijas yra išsiuntinėtos laimėjimo knygelės, kurias uoliai platina mūsų veikėjai.

Labai svarbu, kad išparduotų laimėjimo knygelių šaknelės BŪTŲ GRĄŽINTOS PRIEŠ PIKNIKĄ. Tai svarbu atskaitomybei. Išparduotų knygelių šaknelės prašoma grąžinti šiuo adresu: MRS. ONA ČEPLINSKAS, 134 Cliff St., Ansonia, Conn.

Lietuvių Dienos pelnas yra skiriamas tautinei spaudai palaikyti. Dabar, kai Lietuva neteko nepriklausomybės, Amerikos lietuvių spauda — vieninteliu ginklas kovai dėl mūsų tėvų krašto išlaisvinimo iš maskolių jungo. Todėl mums visiems labai svarbu savo spaudą remti.

Birželio 15 d. sueina lygiai metai, kai rusai okupavo mūsų tėvynę Lietuvą. Todėl ši diena bus visų Amerikos lietuvių protesto diena. Connecticut lietuviai taip pat turi subrusti ir tą dieną savo protestą prieš tėvynės pavergimą pareikšti.

Štai kodėl svarbu yra dalyvauti šioje Lietuvių Dienoje. Štai kodėl svarbu, kad ši diena būtų didelė, milžiniška. Mes turime parodyti savo priešams, kad Lietuvos patriotai Amerikoje dar gyvi. Turime parodyti pasauliui, kad mes be Lietuvos nepriklausomybės nenurimsime!

Taigi, birželio 15 d. visi keliai veda į Linden Parką, Union City, Conn.

L. D. R. KOMISIJA

LIETUVIŲ DIENOS RENGIMO KOMITETO SUSIRINKIMAS

UNION CITY, CONN. — Birželio 1 d. 3 val. p. p. Linden Parko svetainėje kviečiamas visų Lietuvių Dienos Rengimo Komiteto narių susirinkimas. Bus tariamasi Lietuvių Dienos, įvykstančios birželio 15 d., reikalais.

Kadangi iki Lietuvių Dienos laiko jau nedaug, tai kiekvieno rengimo komiteto nario dalyvavimas susirinkime yra būtinas. Svarbu iš anksto aptarti visus Connecticut Lietuvių Dienos rengimo reikalus. Svarbu, kad ši patriotinė pramoga būtų milžiniška, sekminga.

F. J. VILKAS.

PAVYKO LIAUDIES OPERETĖS BIRŪTĖS PASTATYMAS

BALTIMORE, MD. — Gegužės 11, vakare, Baltimorės Dainos Draugija, minėdama savo dešimts metų sukaktį, statė scenoj Miko Petrausko liaudies operą, "Birūtę".

Vaidylos buvo: Birūtė — Olga Matulionytė; Tėvūnas, jos tėvas — Antanas Danaitis; Birūtės broliai — Klemensas Andreikus ir Edvardas Bakerckis; Kęstutis—Kazys Stupuras; Lizdeika —Jonas Galinaitis; Krivė — Vincas Urbanas; Vaidyla —Juozas Bakerckis.

Vokiečiai: Sunšteinas — Jurgis Markelionis; karžygiai — Albertas Stripeika ir Andrius Matusevičius; Knechtai — Vicas Višinskas ir Jonas Makauskas; Tarnas — Feliksas Rutkus.

Vaidilutės: Julė Bastenienė, Marijona Jurkšaitė, Aldona ir Viviana Matukaitytės, Olga Lebedaitė, Elenora Andreikienė, Elena Bakerckienė, Ona Lukoševičienė, Marijona Matukaitytė, Marijona Milūnaitienė, Emilija Skabinskaitė, Milda Višinskienė ir Elena Galežienė. Grėbėjos: Marijona Adomaitienė, Sonia Palovytė ir Bitė Grybaitė. Aukininkai: Juozas Matusevičius ir C. Vincas Kačauskas. Vaidilos vedėjas — jaunas Edvardas Bistrickas.

Muzikos vedėjas—Lelija Bakerckienė; Hammond elektrinių vargonų akompanistas — John H. Eltermann; Piano akompanistė — Elena Juškauskaitė. Režisierius —adv. Nadas Rastenis; suflioriųs — Elena Vasiliauskaitė.

Dainos, muzika, vaidinimas ir visas veikalas labai gražiai buvo atlikta. Žmonių buvo pilna salė. Plojimai. "Birūtė" Baltimorėje dabar buvo vaidinta jau trečiu kartu. Pats komp. Petrauskas ją čia statė 1926 metais du kartu. Bet publika ir šį kartą labai pamėgo "Birūtę."

"Birūtė" — Olga Matulionytė, ir jaunutė, lakni pianistė, Elena Juškaitė, buvo apdovanotos gėlių bukietais.

Kadangi Amerikoje nėra "Birūtės" nei orkestracijos nei partitūros — Petrauskas viską Lietuvon išsivežė — tai elektriniai vargonai labai puikiai atliko muzikos paįvairinimą ir papildymą prie piano.

Per pirmą savo gyvavimo dešimtmetį "Daina" gražiai ir garbingai veikė muzikos meno dirvoje. Kad ir toliau ji taip veiktų ir klestėtų. A. K.

SLA 4 APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

MERIDEN, CONN. — Birželio 8 d. gražiajame Hanoverio parke, Meriden, Conn. bus SLA 4 apskrities išvažiavimas. Tai bus visų SLA kuopų, ketvirtajame apskrityje gyvuojančių, šventė.

Kalbės geri kalbėtojai. Dainuos SLA 4 apskrities lietuvių kalbos mokyklų auklėtinių, mergaičių, choras, iš New Britain, Conn. Šokiams gros Prano Pekano orkestras, iš Hartford, Conn.

Bendras tikslas šiandien jungia visus lietuvius. Lietuvos laisvinimo kova šiandien šaukia visus lietuvius į bendrą darbą. SLA 4 apskritis, kaip įmanydamas, rėmė ir rems lietuvių tautos reikalus. Ypač stengiamasi remti ir išlaikyti lietuvių kalbos mokyklėles.

Tai bus pramoga, kur svečiai galės ne tik pakvėpuoti grynu vasaros oru, bet taip pat paremti kilnius tautinės kultūros darbus.

J. Marčiulionis,
SLA 4 Apskr. pirmininkas

SO. BOSTON, MASS.
Vienybės atstovas
A. MATJOŠKA
261 Athens Street.

PHILADELPHIJOS PASTABOS

Z. JANKAUSKAS

Mūsų miesto lietuvaitės organizuojasi. — Onos Čeledienės laiškas. — Tarptautinė vakarienė. Lietuvaičių šokikių grupė. — Kurijozai.

Mūsų miesto lietuvaitės pradeda veikti. Tai čia gimusios dukterys tų motinų ir tėvų, kurie į šį kraštą atvyko prieš dešimts metų. Tai jaunosios kartos lietuvaičių veikimas.

Susitelkusios jos sudarė ry šį, Moterų Tarybą, kuri, kaip rašytojui atrodo, bus artimai gimininga Moterų Vienybei Brooklyne.

Moterų Taryba buvo įkurta čia gimusios lietuvaitės, Onos Čeledinienės, adv. Čeledino žmonos, iniciatyva.

Philadelphijos Pastabų rašytojui Ona Čeledinienė, savo ilgame laiške, tarp kitko, sako: "...Jūsų rašinėjimai man labai patinka. Podraug man labai patinka jūsų rūgojimai, kad Philadelphijos lietuviai nepakankamai veiklūs. Pirmiausia, aš norėčiau, kad Tamsta kiek daugiau žinotumei apie mūsų judėjimą. Aš manau, kad Tamsta padėsi naujai įsikūrusiai lietuvių moterių grupei. Kadangi Philadelphijoj neatsirado būrelio lietuvių, sutinkančių padėti į šalį visas sroves ir partijas, norinčių domėtis daugiau kultūriniais lietuvių darbais, norinčių rupintis mūsų jaunimo lietuvišku auklėjimu, jo ateitimi, tai mes **suorganizavome Moterų Tarybą.**

"Mūsų jauna organizacija yra laisvai prisidėjus prie tarptautinio instituto moterų skyriaus, kurį sudaro 24 skirtingų tautybių atstovės. Ši tarptautinė įstaiga gyvuoja jau 25 metai. Būdama šio instituto moterų skyriaus sekretore, aš pastebėjau, kaip šios moterys stengiasi supažindinti kitatautes su savo tautos kultūra, papročiais, ypatybėmis ir t.t. Todėl man sarmata buvo, kad mes neturim savo tautos atstovybės šioje tarptautinėje organizacijoje. Ir, štai, pasitarus su man pažįstamomis ir veikliomis mūsų moterimis, nutariau suorganizuoti mūsų tautybės atstovybę šiame institute.

Lietuvių Moterų Taryba ir jos veikla yra visai autonomiška ir jos darbams nėra nustatyta jokių ribų. Mūsų organizacija įregistruota Instituto knygose: "American Lithuanian — Moterų Taryba". Tai bus pirmusyk lietuvių tautos vardas atstovaujamas šioj tarptautinėj organizacijoj. Mėnesinis šios organizacijos susirinkimus turi vesti viena iš 24 atsotvių, be to, ji turi ką nors apie savo tautą pasakyti. Kas mėnuo ši organizacija išleidžia biuletinį, kuriame aprašoma kurios nors tautos istorija, menas, papročiai dainos, muzika, ir t.t. "Lithuanian Issue" pasirodys š. m. spalio mėnesį.. Taigi, dabar mes turėsime progos lietuvių vardą kelti; tuo pačiu sykiu patirsime, ką ir kaip kitos tautos veikia", sako savo laiške Ona Čeledinienė.

* * *

Gegužės 17 d. pirmusyk teko būti šio instituto "tarptautinėj vakarienėj." Sakau, "tarptautinėj", ne dėl to, kad įvairių tautybių žmonės sėdi prie vieno stalo, bet todėl, kad kiekviena tauta turėjo parengusi atskirai savo ir savo pagamintais valgiais stalą. Tai buvo gražus reginys. Šį kartą buvo amerikiečių, lietuvių, rusų, ukrainiečių, lenkų, armėnų, čekų, vengrų, vokiečių, švedų, olandų, ispanų ir italų stalai, taip pat tarptautinis stalas. Šeimininkės pasipuošusios tautiniais rūbais. Svečiai, žinoma, valgė ne tiek savo, kiek kitų tautų gamintų valgių. Kelių šimtų moterų ir vyrų minia knibždėjo aplink stalus, apkrautais įvairiais valgiais. Visi šnekučiavosi, gyrė vieni kitų paruoštus valgius, tautinius drabužius ir t.t. Buvo ir tokių, kurie dėl nedrąsos ar nenoro, liko be vakarienės. Tas pasitaikė kelioms lietuvaitėms.

Kai jaunoms lietuvaitėms teko "pabadauti", tai kitų tautų moterims pritrūko lietuviško, Zavadskienės iškepto, pyrago. Lietuvė pagamino tokį gardų keptinį, kad kitatautės, paragavusios, jo norėjo gauti savo namiškiams parnešti. Būta ir kitų juokingų nuotykių. Viena moteris mūsų mergaitės paklausė, kokią tautą jos atstovauja. "Lithuanian" — jos atsakė. "O, Lithuanian, tai jūs rusiškai kalbate." "Ne. Mes, lietuvaitės, šnekame, rašome, skaitome, šokame, dainuojame ir net mąstome lietuviškai. Nė viena iš mūsų rusiškai nesuprantame," — jos mandagiai atsakė. Arba: viena panelė, "tautiškai" pasipuošus, priėjo prie lietuvių stalo. Stalo šeimininkė, Čeledinienė, paklausė, ar ji atėjo joms padėti, manydama, kad ji — lietuvaitė. "O ne, aš lenkaitė" — atsakė panelė. "Bet panelė esi pasipuošus lietuviškų spalvų kaspinais" — pastebėjo mūsų jauna šeimininkė. Ji nustebo. "Mūsų profesorius liepė tokių spalvų kaspinais pasipuošti. Aš, nežinodama gražesnių, kaip geltona-žalia-raudona, spalvų, ėmiau ir pasipuošiau..." Tada Čeledinienė patarė panelei, parėjus namo, gerai ištirti savo kilmę. "Gal Tamstos gyslose teka lietuviškas kraujas," — pastebėjo Čeledinienė.

Po "tarptautinės vakarienės" sekė trumpos kalbos, šokiai, muzika. Lietuvaičių grupė iš 10 merginų, buvo pirmos, iššauktos pašokti. Grupė iš 5 porų šokikių susidėjo iš šių lietuvaičių: Teklės Balčiunaitės, Stellos Karnagiutės, Onos Barauskaitės, Agnės Stankiutės, Aldonos Basanavičiutės, Onos Rimgailaitės, Aldonos Grigonytės, Ievos Adomonytės, Genovaitės Zavadskaitės - Ramanauskienės ir Kostancijos Žvilgaitytės. Šokėjos savo užduotį atliko gerai, tai liudijo gausus svečių delnų plojimas. Už tai reikia pagirti Teklę Balčiunaitę, kuri paskubomis paruošė šią šokėjų grupę.

Iš Moterų Tarybos šio vakaro rengimo komisijoj buvo: Ona Čeledinienė, Emilija Urmonienė ir Genovaitė Ramanauskienė. Jų padėjėjos —Aldona Grigonytė, Emil. Pranckūnaitė ir Kostancija Žvigaitytė.

Z. Jankauskas.

KAS TOJI TORPEDA?

Torpeda yra cigaro pavidalo mina, automatiškai (pati) judanti ir pritaikinta ardyti laivo povandeninių dalių įrengimams. Jos ilgumas 5-8 m., platumas 35-55 cm., turi sprogstamosios medžiagos ligi 400 kg. Jos viduje yra stumoklinė (isstumiamoji mašina, veikianti suspaustu oru, kuri varo torpedą ligi 100 km. greičio per val. Torpeda gali plaukti ligi 18 km., o pataikiusi į tikslą sprogsta baisiu smarkumu ir pramuša laive didelę skylę. Mažesnius laivus ir visiškai sudaužo.

STASIO IR ANTANINOS MOCKŲ SIDABRINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS

Sukakties proga, sudėta 40 dolerių aukų Lietuvos vargstantiems sušelpti.

Stasys Mockus

SO. BOSTON, Mass. —Gegužės 18 d. Arcadia salėje, Dorchestery, įvyko žymių visuomenininkų pagerbimui jų vedybinio gyvenimo sukakties proga, puota. Vestuves jubilijantam pagarbti surengė jų dukrelės: Elena, Aldona ir artimieji draugai.

Jauniesiems su palydovais pasirodžius duryse, susirinkusieji pasitiko ir pagerbė juos atsistojimu ir karštais aplodismentais. Jubilijatams užėmus paskirtas vietas, prasidėjo jauki vakarienė. Pabaigus valgyt, rengėjų vardu, atidarymo kalbelę pasakė L. Stasiulis ir programos vedėju pakvietė seną lietuvybės veteraną J. Dragašių. Pastarasis tarės sveikinimo žodį, pirmiausiai perstatė kalbėti jubilijantų savuosius: J. Kasmauską, Eleną, Aldoną ir Admundą Mockus, P. Kasmauską, J. Kasmauską, ir P. Kasmauskienę, jubilijantės motiną.

Iš eilės buvo perstatyti ir kalbėjo: A. Mockevičius, St. Norkūnas, Mereškevičius, J. Dvareckas, Stasiulienė, O. Ivaškienė, K. Žibikas, K. Jurgeliūnas, Al. Neviera, P. Ketvirtis, Stukas, A. Matjoška, P. Guzevičius, Zaleckas, A. Kriaučialis, M. Venys, Kruopienė, Amzė, Namaksy, J. Tribuliauskas, A. Bernotas, dr. Kapočius, dr. Mikelionis, adv. Šalnienė, adv. Kalinauskas, Lietuvos kon. adv. A. O. Šalna, SLA prez. adv. F. J. Bagočius, P. Sangailienė, ir J. Kruopas, t. y. svotas ir svočia. Sveikinimai telegramomis: Vinikas, Vitaičiai, J. Kruopas, Minkai ir SLA 363 jaunuolių kuopa. Pabaigoj kalbėjo jubilijantai. Antanina buvo tiek susijaudinusi, kad vos pajiegė išreikšti dalyviams savo padėką. Stasys, nors sakėsi esąs sujaudintas, bet pasakė turiningą padėkos kalbą. Kalbų metu dvejais atvejais sudainavo keletą dainų Siauriutė, akompanuojant Bratenaitei. Visi kalbėtojai išreiškė jubilijantams gražius sveikinimus. Al. Neviera, baigdamas kalbą, įteikė nuo Šv. Kazimiero Dr-jos tinkamą dovaną.

Taipgi jubilijantai gavo ir daugiau dovanų, kurių čia neminėsiu. A. Matjoška, kalbėdamas, priminė nukentėjusius nuo okupacijos, lietuvių sunkią būklę ir prašė, kas kiek gali, prisidėti prie brolių šelpimo. Baigdamas programą, J. Dragašius šiam reikalui karštai pritarė ir paprašė Miliauskaitę ir patį sumanytoją parinkti aukų. Aukojo: jubilijantai Mockai $5.00. adv. Bagočius $2.00, K. Vilaišis $2.00. Po vieną dolerį aukojo adv. Šalnienė, adv. Šalna, St. Norkūnas, P. Apšiega, Sil. Zavackas, Lietuvis, J. Dragašius, dr. Kapočius, J. Tribuliauskas, K. Jurgeliūnas, K. Adomkevičius, Čarbulėnas, Namaksy, J. Kruopas, V. Balutis, J. Kasmauskas, W. Baniulis, Stukas, K. Sungaila, M. Gricius, W. Sirbikas, J. Mozuraitis ir Likas — 75c. Po 50c — A. Bendoraitis, A. Kriaučialis, P. Petrulis, St. Arlauskas, adv. Kalinauskas, Venys, Alekna, St. Kontautas, Jonas ir Antanas. Smulkių gauta $3.25. Viso $40.00. Šitie pinigai tiesioginiai, ar per atitinkamas mūsų įstaigas, bus pasiųsta vargstantiems broliams užsieny.

Grįžtant, reikia pasakyti, kad bankietas buvo visais atžvilgiais geras. Bankiete dalyvavo apie 200 rinktinės So. Bostono ir kitų kolonijų publikos. Programa užbaigta su God Bless America ir Lietuva Tėvynė Mūsų...

Žodis apie jubilijantus: prieš 30 m. Mockai atvyko į šią šalį ir nuo pat atvykimo uoliai dalyvauja organizaciniam gyvenime. Ypač Stasys su savo švariu žodžiu ne tik yra mylimas, pageidaujamas, bet kartu ir būtinas mūsų organizacijose. Tai asmuo, kuris vertas gilios pagarbos. Kiek jubilijantai yra nusipelnę lietuvių visuomenei, tai trumpam žodyje neįmanoma nušviesti. Tik vieną priminsiu. kad St. Mockus už visuomeninius darbus yra apdovanotas D. L. K. Gedimino ordinu. Aišku, ordinais yra apdovanoti tik nusipelnę tautai asmenys. Vienas iš tų yra St. Mockus. Negalių praleisti nepažymėjęs, kad St. Mockus, savo kalboje išreiškė visiems dalyviams dėkingumą, bet labiausiai buvo dėkingas tiems, kurie aukojo vargstančių brolių sušelpimui.

Baigdamas, norių pabrėžti, kad dabartinė mūsų tėvynės nelaimė reikalauja iš mūsų visų tokio pavyzdžio bei atjautimo, kokį parodė geri tėvynainiai Mockų sidabrinėse vestuvėse. Tegu nepraeina nė vienas parengimas, iš kurio nebūtų paskirta tėvynei duoklė. Tokią mintį privalo skleisti ir įgyvendinti kiekvienas geros valios lietuvis.

Antanas.

Hartford Ave. Lunch
A. SVIRINAS, sav.
Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restaurane patiekiamas puikiausias maistas
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue,
New Britain, Conn.
Tel.: 6639

DOMINICK CAFE
D. BARBERAVIČIUS, sav.
Restauranas, Baras ir šokių salė
112 Green Street
Worcester, Mass.

Universal Package Store
M. S. DAUNIS, sav.
Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

Flower
GREENHOUSE
1163 Stanley St. New Britain
C. GEDRAITIS, sav.
Įvairiausios rūšies gėlių įvairiausioms progoms galite gauti šiame didžiausiame gėlyne
Tel.: 3826-W

Viktoras Abėciūnas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį bučerį.
385 Park Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 1481

C. WILLIAM KUCHAUSKAS, JR.
Laidotuvių Direktorius
Jūsų liudesio valandą, mūsų įstaiga visados pasiruošusi suteikti geriausią, nuoširdžiausią ir prieinamiausią patarnavimą.
C. WILLIAM KUCHAUSKAS, JR.
637 WASHINGTON BOULEVARD
BALTIMORE, MD.
Tel. Lexington 5714
Saratoga 6351

LIETUVIŲ BIZNIERIAI BALTIMORĖJE

Vladas Medveckas
Scott Tavern
323 SCOTT ST.
Tel.: Calvert 1773

Kazys Akelaitis
Lietuviška Užeiga
701 W. LOMBARD ST.

Pete Dukes
Dukes Lunch
513 W. BALTIMORE ST.

JOHN BAYLISS
VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
600 W. Hamburg Street
Tel. So. 2329

Antanas Zinzeleta
Garden Hotel Cafe
618 E. LOMBARD ST.
Tel.: Lexington 8229

John J. Dekinis
Crystal Tavern
1509 W. BALTIMORE ST.
Tel.: Gilmor 7281

Jonas Gričena
Uncle John's Cafe
661 W. PRATT ST.
Tel.: Calvert 3973

A. L. Horwitz
Įvairios rušies medžiaga drabužiams
662 W. LOMBARD ST.
Tel.: Calvert 1807-W

LIETUVOS PREZIDENTAS LANKĖSI ŠVENTO KAZIMIERO AKADEMIJOJE

"Jūsų idealus išeivijos sūnūs ir dukterys gina, kaip savo gyvybę..."

CHICAGO, Ill. — Nespėjome atsidžiaugti įspūdžiais, įgytais anomis Lietuvos prezidento lankymosi dienomis, štai — nauji įspūdžiai...

Vieną gražią dieną gaunu ranka rašytą kvietimą. Jame kviečiama atvykti į iškilmes, į šv. Kazimiero Akademiją, kurioje lankysis garbingas svečias — Lietuvos prezidentas.

Akademija man jau seniai pažįstama. Man teko dalyvauti jos kertinio akmens šventinimo iškilmėse. Antrą kartą joje teko lankytis, Lietuvos ministrui Balučiui svečiuojantis. Dabar, kai Akademijoje lankosi Lietuvos prezidentas, man vėl tenka joje lankytis.

Visiems patriotiškiems parengimams, Chicagoj, aš nesigailiu 200 mylių kelionės. Ir dabar su žmona rengiames ir keliaujame į Chicagos lietuvių koloniją, Marquette Park, kur tarp Washtanew, Rockwell, 67 ir 68 gatvių gražioj pievoj, iš vienos pusės apsuptoj vaisiniais medžiais, stovi didelė mūro įstaiga. Tai šv. Kazimiero Akademija. Tai lietuvybės židinys, nes čia seselės kazimierietės auklėja dukras; auklėja jos dorai, išmintingai ir patriotiškai.

Gegužės 8 d. šitą Akademiją lanko Lietuvos prezidentas ir ponia Smetonienė. Į šias iškilmes pakviesta daug svečių, daug žymių žmonių.

Susirinkusius svečius seselės priėmė rūpestingai parengtais pietumis. Po pietų svečiai buvo pakviesti į erdvią Akademijos auditoriją, kurioje laukė apie 500 išsirikiavusių studenčių. Įeinančius svečius pasitiko gražiai unifor muotų studenčių orkestras, grodamas maršą, o svečiams užėmus savo vietas, studenčiu choras, orkestrai pritariant, sugiedojo Lietuvos Himną. Paskui Matilda Marcinkaitė pasakė patriotišką kalbą. sveikindama garbingą svečią:

SVEIKINIMO KALBA

"Jūsų Ekselencija, didžiai gerbiamas tautos vade, Lietuvos respublikos prezidente! Nuo pat jūsų atvykimo į Ameriką, šiuose Akademijos rūmuose dažnai girdėjosi kugždėsys: Ar Lietuvos prezidentas mus atlankys? Tada mes sekėme spaudos žinias, ir sužinojusios kad Jūsų Ekselencija tikrai Chicagon atvyksite, dar labiau pradėjome nekantrauti. Šiandien, brangusis svety, mūsų širdys virpa giliu susijaudinimu. Džiaugiamės, sulaukusios Jūsų Ekselenciją. Mes jau turime tai, ko laukėme — savo brangaus Tėvo ir Tautos vado. Sveikiname Jus! Visu lietuvišku nuoširdumu sveikiname!

Tėvynės Sūnau- Pirmu sykiu sueiname į artimesnę pažintį, tačiaus mes labai didžiuojamės Jus pažindamos. Mes, lietuviškasis Akademijos jaunimas, išmokome pažinti ir širdingai gerbti Tėvynės didvyrius. Tautos galiūnuose kaip ir Jūsų Ekselencijos asmenyje, mes matome karžygiškumo idealą. Tą idealą, kuris glaudžiai susietas su Dievo ir Tėvynės meile. Iš Jūsų pavyzdžio, kurio pamatuose spindį drąsus ramumas, kuri kilnija skaidri viltis, pasiaukavimo ir ryžtingumo darbui meilė, mokinamės įkvėpimo ir sau jį semiamės. Vienas poetas pasakė, kad didvyriams didesnio paminklo būt negali, kaip vykdymas jų idealų. Tad gerbiamas Vade, Jūsų idealus, kuriuos garbingai pabrėžėte kovodamas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, išeivijos sūnūs ir dukterys gina juos, kaip savo gyvybę.

Jūsų Ekselencija! Ar nereikšmingas mums Jūsų atsilankymas? Tai ne proga Jus pavadinti Tėvynės tremtiniu. Tai svarbus momentas Jus pripažinti Tėvynės šulu. Tokiam ramsčiui kaip Jūs, Lietuvos Tėve, žadame stiprią ir vieningą talką, drauge kovoti, Lietuvai laisvę grąžinti. Karštai mylime ten pavergtus mūsų brolius, kurie alksta teisybės ir trokšta laisvės. Nusiraminkime. Dievui padedant, laimėsime jiems prisikėlimą. Nežus Lietuvos kankiniai.

Dar kartą širdingai sveikinam Jūsų Ekselencija. Duodame Jums savo paramos žodį ir šauksmingai prižadame: Dievui ir tau Tėvyne, mūsų jaunos jėgos!"

Jaunutei Matildai baigus savo tokią patriotišką ir širdingą kalbą, aš nusišluosčiau ašarą ir, apsižvalgęs, pamačiau, kad kiti taip pat šluostosi ašaras. Reiškia, jauna mergelė, savo patriotiška ir širdinga kalbą, visus mus sugraudino. Aš ilgai tos dienos įspūdžių nepamiršiu.

Man patiko seselių rankomis gaminta programa. Viršely ranka nupiešta emblema: kurioj Gedimino vartai, Lietuvos vėliava. Kitoj pusėj įrašas: "Jo Ekselencija Antanui Smetonai, Lietuvos Respublikos Prezidentui". Toliau dainų, muzikos ir lietuviškų šokių sąrašas. Visa tai pačių studenčių talentas. Programa baigėsi "Star-Spagled Banner" giedojimu.

Kadangi prie Akademijos yra seselių vienuolynas, tad netoli gyvena ir to vienuolyno kapelionas kunigas Urba. Programai pasibaigus ir jį atlankėme.

LIETUVYBĖS ŽYDINYS

Apžiūrėjome Akademiją, rūpestingai ir pavyzdingai seselių tvarkomą. Visa, tai ką pamatėme ir patyrėme, čia apipasakoti ir nebandysiu. Tam reiktų labai daug vietos laikrašty. Tik tiek, kad ši Akademija tikrai yra verta pavadinti lietuvybės židiniu.

Bene prieš šešis metus aš spaudoje raginau savo tautiečius, kad jie, kurie gali, savo dukras siųstų į šv. Kazimiero Seserų Akademiją. Ar tada mano raginimu kas pasinaudojo, aš nežinau. Tačiau dabar, įspūdžių padrąsintas, vėl raginu. Leiskite savo dukras į kazimieriečių vedamą ir tvarkomą akademiją. Ten jūsų dukrelės bus išauklėtos lietuvių tautiškoj, patriotiškoj dvasioj. Ten išsiauklėjusios, jos sukurs naują kartą mūsų tautos šviesesnei ateičiai. Jos ten išmoks ne tik gražiai lietuviškai kalbėti ir rašyti; jos išmoks dainų, muzikos, namų ruošos, mandagaus elgesio ir kitų kilnių dalykų.

J. J. Bačiūnas.

AR JAUČIATĖS NUVARGĘ —BE VIKRUMO?

SKAUDA GALVĄ—IŠPUTĘ VIDURIAI?

Kada tik užsikemša jusų žarnos, išpunta viduriai, ėvokia kvapas, smukina ūpas, užkietėjimas, imkite FEEN-A-MINT. Tą malonaus skonio liuosuojama kramtoma guma švelniai, bet tikrai liuosuoja vidurius. Imkit einant gult. Ryte jausite tikrą palengvinimą ir atgausite vikrumą. Jaunų ir senų milijonai naudojasi nebrangiu FEEN-A-MINT. Jis tinka ir jusų šeimai. Nusipirkit FEEN-A-MINT šiandien.

MIRĖ FELIKSAS VAITEKŪNAS, ŽYMUS VISUOMENĖS VEIKĖJAS

BINGHAMTON, N. Y. — Gegužės 6 d. mirė geras vienybietis, žymus visuomenės darbutojas Feliksas Vaitekūnas. Gaila, labai gaila, kad beširdė mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo dar jauną žmogų, energingą, nenuilstantį tautiniame ir visuomeniniame darbe, nesulaukusį nė pusės amžiaus, veikėją.

Velionis priklausė įvairioms organizacijoms — tautinėms kultūrinėms, pašalpinėms ir politinėms. Velionis buvo SLA 50 kuopos nariu apie 22 metus. Buvo tos kuopos pirmininku, vėliau ėjo vicepirmininko pareigas. Daug darbavosi SLA gerovei.

Velionis buvo pirmas iš ALT Sandaros 64 kuopos kūrėjų, jos pirmininku. Jis vadovaudamas Sandaros kuopai, binghamtoniečius buvo išjudinęs tautiniams darbams. Ne tik pats darbavosi, bet ir kitus ragindavo. Velionis priklausė TMD 15 kuopai ir kitoms organizacijoms. Jis visados statydavo pirmoje vietoje lietuvybę, visados prisidėdavo ne tik darbais, bet ir aukomis prie tautinių demokratinių, kultūrinių ir visuomeninių darbų. Velionis buvo demokratiško nusistatymo, inteligentiškas žmogus, plačiai išsilavinęs. Todėl jį ir mylėjo Binghamtono visuomenė.

Velionis buvo pašarvuotas pas seserį, Varkulių namuose, 18 Miles St. Jis gulėjo paskendęs gėlių vainikuose, organizacijų, draugų ir pažįstamų atsiųstuose. Jį lankė minios žmonių, suteikdamos paskutinę pagarbą. Gegužės 9 d. po pietų, nežiūrint blogo oro, vėl susirinko žmonės paskutiniam patarnavimui. Į kapus lydėjo virš 40 automobilių (2 automoboliai vežė gėles). Prie kapo atitinkamą kalbą pasakė P. B. Balčikonis. Velionis palaidotas be bažnytinių ceremonijų laisvose kapinėse, Glenwood Avenue. Tebunie lengva jam šios šalies žemelėje.

Velionis paliko dvi seseris: Rozalija Gladutienė Lietuvoj ir Teodorą Varkulienę, Binghamton, N. Y.

Vaitekūnas kilęs iš Tetonių kaimo, Pašvitinio valsčiaus, Šiaulių apskrities. Į šią šalį atvyko 1912 m. Visą laiką gyveno Binghamton, N. Y. Per tą laiką velionis įsigijo daug draugų ir pažįstamų, bedirbdamas įvairiose organizacijose. Todėl Binghamtono lietuvių visuomenė jam suteikė gražų paskutinį patarnavimą.

Šių žodžių autorius taip pat reiškia gilią užuojautą velionio giminėms, draugams ir pažįstamiems.

A. Lepa

SLA. 2-ro apskrities 11-tas metinis

IŠVAŽIAVIMAS - PIKNIKAS

Įvyks sekmadienį, birželio-June 8, 1941 m. Vose's Pavilion, Maynard, Mass.

Programa bus įvairi ir turininga. Susidės iš kalbų, dainų, muzikos, sporto ir kitų įvairenybių.

Kalbės SLA prez. adv. F. J. Bagočius, SLA iždo globėjas S. Mockus, SLA 2 apsk. pirm. A. Kriaučialis.

Dainuos "Aušrelės" choras iš Worcester ir Gabijos choras iš So. Boston.

Grós Jono Dirvelio orkestras iš Worcester.

Kviečiame SLA narius ir bendrai visus Mass. lietuvius dalyvauti šiame šauname išvažiavime, kur visi jauni ir seni turės progos linksmai laiką praleisti.

Pastaba: Busai į pikniką išvažiuos iš visų didesnių miestų nuo Lietuvių Kliubų. Teiraukites pas vietinių kuopų komitetus.

Kviečia Rengėjai

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS

- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
- Generalinė apdrauda—namai, automobiliai ir t.t.
- Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
- Pilietybės popierų reikalai
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS

314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.

Kampas Adams St.

TELEFONAS: MARKET 2-4867

SUKILĖLIS MONTĖ

BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK — VERTĖ L. DAUKŠA

(Tęsinys)

Vaiduokliškomis ugnimis nušvietė degančių laivų ugnis krantą, k u r i a m e, kiek tik buvo galima matyti, blykčiojo ženklai, o laukinis pergalės šauksmas pasiekė ir siaubo sukaustytus riterius. Apie užpultųjų gelbėjimą nebuvo ko nė galvoti.

— Na, ką jūs dabar pasakysite apie mūsų priešus? — kreipėsi grafas Barby į riterį Hirchalsą: — mažas vaizdelis, kokia kova mūsų laukia ateityje.

— Velnio veislė! niršo Hirchalsas.

Balgoje pasirodė šviesos signalas, iš kurio buvo galima spręsti, kad trečiajam laivui pasisekė įplaukti. Riterių nustebimui, jų laivas, kuriame drauge plaukė ir laivyno vadas, admirolas, staiga pasuko į šiaurės rytus, o paskui jį pasekė ir likusioji laivyno dalis. Admirolas, laikydamas rankoje įsakymą, kurio antspaudą, kaip buvo nurodyta, jis tik dabar nutrupino, priėjo prie riterių ir pareiškė, kad pagal įsakymą jis turįs likusią įgulą ir arklius iškelti Frišingo įlankoje. Iš ten reikėjo žygiuoti į šiaurę prie Karaliaučiaus, kad iš užpakalio būtų galima užpulti taip pat Karaliaučiaus link žygiuojantį Montę. Būtinai reikėjo išlaikyti savo rankose Frišingo įlanką; ten turėjo susirinkti laivynas, kad, nepasisekus žygiui, grąžintų atgal į Elbingą karius ir arklius.

Žygio vadu buvo paskirtas grafas Barby. Magdeburgiečiai pasveikino savo naująjį vadą, ir nuotaika bematant pasitaisė, kai tik jie išgirdo, jog bus einama prieš patį Montę. Vėjas pakeitė linkmę, ir, palankiam vėjui pučiant, laivams artinantis prie savo tikslo, grafas Barby ir admirolas tarėsi, kaip išlaipinti į krantą savo kariuomenę. Kadangi buvo galima laukti, jog priešas ims kliudyti išlaipinti buvo nutarta išlaipinti po būrį karių abiejose upės žiočių pusėse. Toliau laivai turėjo kiek galint toliau nueiti aukštupiu ir tinkamoje vietoje išlaipinti didžiąją įgulos dalį. Abiejose upės žiočių pusėse išlaipintų būrių uždavinys buvo paremti ir apsaugoti didįjį išlaipinimą.

Po kurio laiko laivai priplaukė tikslą. Laivynas sustojo žiočių angoje ir valtimis išsiuntė į krantą žvalgus, kurie turėjo nustatyti, ar nėra arti priešo, o jei jis ir būtų, tai gal vis dėlto būtų galima tikėtis sėkmingo išlaipinimo.

Po kurio laiko žvalgai nuo kranto davė sutartą ženklą, kad priešo niekur nematyti. Tada admirolas privedė savo laivyną prie žiočių, susodino į valtis išlaipinimo apsaugai skirtus būrius ir, pastariesiems nusiyrus, nuvedė laivus į upę; bet kadangi jos seklumas neleido ilgai plaukti aukštyn, teko išmesti inkarus. Išlaipinimas buvo atliktas be kliūčių, tvarkingai, ir admirolas perdavė išlaipintosios kariuomenės vadovybę grafui Barby. Pastarasis įsakė aptverti išlipimo vietą tvora, pastatyti palapines ir iškėlė viršum vado palapinės savo giminės spalvų vėliavą.

Taip prasidėjo žygis prieš Montę. Ligi pat vakaro išlipimo vietoje buvo smarkiai dirbama; reikėjo apsaugoti stovyklą sutvirtinimais ir sunešti po paskubomis įrengtomis stoginėmis medžiagą ir maisto atsargą. Kadangi buvo numatyta, jog laivynas bus ilgesnį laiką upės žiotyse, sandėliai buvo įrengti prie pat kranto, tačiau artimiausia ateitis parodė, kad tai buvo labai neapgalvotas darbas. Jau sutemus, pagaliau, buvo baigti paskutiniai darbai, sargybiniai užėmė savo vietas, o visi kiti galėjo eiti poilsio.

Riterio Hirchalso palapinėje susirinko keli draugai; joje skambėjo klegesys, nes apie priešą nuomonės pasidalijo. Ypač negalėjo susitarti Hirchalsas ir von der Busche.

— Pasakyk man atvirai, Hirchalsai, kaip jums patiko pirmasis susitikimas su priešu? Argi jūs tikrai manote, kad tas priešas leisis taip lengvai karo lauke sugniuždomas? Jie yra medžiotojai ir raiteliai, tačiau drauge ir jūrininkai, ne mažiau vikrūs, kaip ir vokiečiai, o patvarumu tai jau tikriausiai mus pralenkia. Mes neturime pamiršti, kad jie kovoja už aukščiausias gėrybes. Šiuo požiūriu mūsų samdyti kareiviai ir svečiai riteriai negali su jais lygintis.

Hirchalsui nusibodo ginčas, be to, jis negalėjo sukaupti savo minčių. Montės vaizdas stovėjo prieš jo akis. Jis pakilo.

— Mes turime svarbiausią pagrindą — kovą, už tikrąjį tikėjimą. Kaip ir Šventoje Žemėje, mes būsime nugalėtojai.

— Tegul apsaugoja mus Dievas čia nuo to, kas ten buvo, — šūktelėjo von der Busche,— Šventoje Žemėje mes viską pralošėme. Ne, Hirchalsai, jūs į viską žiūrite pro krikščionišką rūką. Tikrovė yra žiauri ir negailestinga, ji neklausia, ar šventieji, ar velniai kariuomenei vadovauja. Stipresnysis nugali; priešingu atveju žemėje viešpatautų tobulas teisingumas.

— Palikit man mano tikėjimą, — atsakė Hirchalsas rimtai, — ir jei jūs visada norite leisti kalbėti tik protui, tai leiskit ir man jums pasakyti: lengviau mirti, kuo nors tikint.

Jis greitais žingsniais išėjo iš palapinės. Gili tamsa apgaubė jį. Viršuje silpnai mirguliavo žvaigždės. Gilią nakties tylą retkarčiais sutrikdydavo tik arklių prunkštimas arba sargybinio šūktelėjimas. Silpni žiburėliai mirgėjo upės pusėje. Tai buvo laivų žibintuvai. Hirchalsas atsisėdo ant pasitaikiusio rąsto ir įsmeigė akis į tamsą. Nesąmoningai jo lūpos sudėjo garsus "Herkus Montė." Kur nors tamsoje draugas tykojo, pasirengęs pulti priešą, pasirengęs ir jam, jei prireiks, mirštamu smūgiu perverti krutinę. Keistas gyvenimas! Keista ta žemė! Nensuprantami žmonės, kurie, to paties Kūrėjo leisti, tos pačios žemės išmainti, sau kenkia, kur tik įmano. Krikščionys, pagonys, žydai, musulmonai, visi kovoja už savo tikėjimą, kuriam vienam jie tepripažįsta žemėje viešpatavimą. Bažnyčia skelbė karą Prūsuose, drauge reikalaudama aukščiausio sielos kilnumo ir žmonių meilės. Kaip tai suderinama? Juk jis negali leisti kalbėti sielai, tai turi prieš save šėlstantį priešą? Hirchalsas krūptelėjo. Jo sieloje viešpatavo tokia pat tamsa, kaip ir ta, kuri dengė šią jam svetimą šalį. Viskas jame staiga susvyravo. Jis ėmė garsiai melstis: "Švenčiausioji Panelė Marija, neleisk man paklysti leisk man tikėti, kad aš keliu kardą, tik norėdamas išgelbėti tų pagonių sielas, bet nesiekdamas nei pelno, nei garbės..."

Niekas neatsakė. Tamsu ir tylu buvo aplink.

Hirchalsas atsistojo ir įsiklausė į naktį. Jam pasivaideno kardo smūgis ir kovos šauksmas. Argi priešas mėgintų pulti, pasinaudodamas naktimi? Tartum jo spėjimui patvirtinti iš laivų pasigirdo pragariškas triukšmas, kartu skardus trimito garsas nuaidėjo stovykla. Hirchalsas šoko prie palapinės, praplėšė uždangas ir suriko draugams griebtis ginklo. Riteriai išbėgo iš palapinės ir sustojo, kaip įbesti. Prieš jų akis atsivėrė didingas reginys. Visas laivynas, kaip vienas laivas, skaisčiai liepsnojo. Degančio takelažo dalys sproginėdamos lakstė į šalis ir grėsė padegti medinius stovyklos sandėlius.

(Bus daugiau)

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

94. — Keidas, slaptydamasis, slinko artyn prie Tarzano, bet pamatęs sargo veidą jis, nustebęs, sustojo.

Pasirodė, kad Tarzaną saugojo jo brolis Hawquo, vienas iš pikčiausių Tarzano priešų.

Pasislėpęs krūmuose, Keidas laukė progos prie Tarzano arčiau prieiti. Jis, kaip ir visi laukiniai gyventojai, buvo labai kantrus. Keidas ilgai laukė, bet pagaliau Hawquo užmigo.

Kol Hawquo miegojo, Keidas prisiartino prie Tarzano. Pamatęs Keidą, Tarzanas tyliai sušuko: "Keidas! Skubinkis pas savo tėvą ir prašyk, kad jis atsiųstų savo kariautojus man pagelbėti."

Bet vaikėzas nesijudino iš vietos. Pažiūrėjęs į miegantį brolį Hawquo, jis Tarzanui pareiškė: "Ne, aš neisiu pas tėvą ir neprašysiu jokios pagalbos."

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys šeštame puslapyje.

VIENYBĖ

Established 1886
LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY
Published by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Subscription Rates
United States $2.50
Foreign Countries 3.00

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, New York, Under the Act of March 3, 1879.

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $2.50
Kituose kraštuose 3.00

Advertising rates on application

ISTORINĖ KALBA

Po keleto savaičių tylos, prezidentas Rooseveltas vėl prabilo. Šį kartą jo kalbos klausėsi milijonai žmonių ne tik čia, Amerikoje, bet ir kituose žemynuose.

Tai buvo demokratijos balsas. Tai buvo laisvės ir kovos balsas, šaukiąs pasaulį sukilti prieš tironus. Prezidento Roosevelto žodžiai, jų balsas, skambėjo 45 minutes, Bet tų žodžių prasmės aidas dar ilgai bus girdimas pasauly.

Šios 45 minutės, berods, iš pagrindų pakeitė Amerikos padėtį. Tą momentą, kai prezidentas Rooseveltas tarė paskutinį žodį, mūsų šalis, mūsų didžiulė respublika, nuo rytų iki vakarų, nuo šiaurės iki pietų, staiga, atsidūrė nepaprastoje padėtyje. Nuo šios sekundės, nuo šios dienos, Jungtinės Valstybės, jų laivynas, mūsų pačių saugumui, gali pradėti karo veiksmus. Amerikos laivynas gali užimti Dakarą, Azorų salas, Islandiją ir kitas strateginės vietas, iš kurių priešas bandytų mus pulti.

KARO PADĖTIS

Taip, prezidentas Rooseveltas paskelbė nepaprastą apsaugos stovį. Tai reiškia, kad Jungtinės Valstybės, esant reikalui, gali pradėti karo žygius. Sakysite, tam reikalingas karo paskelbimas, kongreso sutikimas. Kam? Įstatymas, kurį 1917 m. kongresas yra paskelbęs, niekados nebuvo atšauktas. Be to Jungtinių Valstybių konstitucija perzidentui laiduoja plačias teisės. Daugeliu atvejų, Jungtinių Valstybių prezidentas gali veikti savo nuožiūra.

Taigi, po šios Roosevelto kalbos, mes, faktinai, esame karo padėtyje.

Kitais žodžiais tariant, kad Jungtinės Valstybės, savisaugos atžvilgiu, būtų tikros, kad jos galėtų teikti visokeriopą pagalbą Anglijai, paskelbtas nepaprastas apsaugos stovis.

"IT WILL BE DONE..."

"This can be done; it must be done; it will be done," aiškiai ir nedvejojančiai pareiškė prezidentas Roosevelt**as.**

Tai reiškia, kad nuo nuo šios dienos Jungtinių Valstybių laivynas ne tik lydės prekybos laivus, plaukiančius į Angliją, bet ir imsis visų reikalingų premonių toms prekėms pristatyti.

Prezidento Roosevelto kalboje nebuvo pareikšta abejonės, kad Jungtinėms Valstybėms teks susidurti akis į akį su priešu. Dar daugiau. Prezidentas Rooseveltas pasakė, kad Jungtinių Valstybių pareiga — padėti ne tik Anglijai, bet ir kiekvienai mažai, ar didelei valstybei, bent kiek parodžiusiai pasipriešinimo Hitlerio, Mussolinio, ar kito kurio nors totalitarinio diktatoriaus tiranijai. Bet, svarbiausia, prezidentas Rooseveltas pasakė, kad Jungtinės Valstybės neleis Hitleriui šeimininkauti pasaulyje. Ir tol, kol, anot Roosevelto, Anglija ir Jungtinės Valstybės kontroliuos jūras, Hitleris negalės laimėti karo.

Bet tai nereiškia, kad Hitleris, norėdamas užtroškinti Angliją, nebandys užimti aukščiau sakytus strateginius punktus Atlanto vandenyne. Tuo atveju, Jungtinių Valstybių laivyno rolė yra aiški.

Tik atsiminkime, kur buvo nuskandintas Hood...

RYTOJ...

Štai kodėl daugelis, pasiklausę prezidento Roosevelto kalbos, sako, kad Amerika netrukus bus kare su Ašies valstybėmis.

Ir tai nereiškia, kad Amerika, pirmoji, pradės. Ne. Amerikos laivynas patruliuos Atlanto vandenyne. Šios šalies laivynas žiūrės, kad būtų pristatoma pagalba Anglijai. Kaip tuo atveju elgsis vokiečiai? Dar tik praėjusį sekmadienį vyriausias nacių admirolas Raeder, kalbėdamasis su japonų spaudos atstovais, pareiškė, kad, tuo atveju, vokiečių laivai nesidrovėsią šauti...

Štai kodėl prezidento Roosevelto kalbą mes vadiname istorine. Štai kodėl mes manome, kad Jungtinės Valstybės, faktinai, yra karo padėty.

Berods, nėra kitos išeities. Geriau kariauti, negu vergauti.

AMERIKOS LIETUVIŲ VIENYBĖ

Šiuo reikalu aiškiai pasisakė Amerikos Lietuvių Tarybos nariai Chicagoje

Labai maloni ir Amerikos lietuvių visuomenę džiuginanti žinia nuskambėjo per spaudą po Amerikos Lietuvių Tarybos narių posėdžio, įvykusio geg. 15 d. ALT nariai aiškiai pasisakė Lietuvos vadavimo klausimu ir Amerikos lietuvių tautinės vienybės reikalu. ALT narių pareiškimas bus svarbus dokumentas. ALT nariai pasisakė, kad jie stovi už Amerikos lietuvių vienybę, kad jie stengsis sutelkti Amerikos lietuvių tautines, moralines ir materialines jėgas kovai dėl Lietuvos laisvinimo iš maskolių okupacijos. Be galo svarbu ir džiugu, kad ALT savo pareiškime nesvyruojančiai pasisako už visų Amerikos lietuvių bendrą darbą kovoje dėl mūsų tautos politinės nepriklausomybės, dėl atstatymo Lietuvoje demokratijos, politinės laisvės, ūkinės, socialinės gerovės ir sąžinės laisvės.

Šis ALT narių pareiškimas bus svarbus mūsų išeivijos vadų pagamintas dokumentas. Jis taps mūsų tautos nepriklausomybės pagrindu, visų Amerikos lietuvių vienybės tikslo šūkiu. Šis ALT pareiškimas toli siekias ir labai daug reiškias ryšy su lietuvių tautos kova už pilną nepriklausomybę ir demokratinės Lietuvos valstybės atstatymą. Todėl tenka sveikinti mūsų vadus — Amer. Liet. Tarybos narius. Būtų gerai, kad visose Amerikos lietuvų kolonijose lietuviai, visi veikėjai stotų, kaip mūro siena, už ALT narių pečių, kad ūmai ir nesvyruojančiai vieningai pradėtų veikti, organizuoti savo veikimo jėgas, šauktų masinius lietuvių susirinkimus ir, pasiremdami ALT narių nutarimais, pradėtų rimtai rūpintis Lietuvos laisvinimo darbais.

Šis ALT narių pareiškimas sutampa su prezidento Franklin D. Roosevelto pareiškimu. Taip pat sutampa su pasikalbėjimu, įvykusiu tarp prezidento Roosevelto ir prezidento Antano Smetonos. Ir šį kartą Rooseveltas pakartojo, kad Amerikos lietuviai privalo vieningai veikti, rimtai rūpintis Lietuvos vadavimu, kad JAV vyriausybė nepripažintų Rusijos ir Vokietijos okupacijos Lietuvoje, stovi už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir t.t. Tie Roosevelto pareiškimai be galo svarbūs, džiuginą visus Amerikos lietuvius.

Neabejoju, kad ALT narių pareiškimas taps visų Amerikos lietuvių tautinės vienybės pagrindu. O vienybėje būdami, mes būsim stiprūs, vieningai dirbdami, mes savo tikslo pasieksime.

Teisėtumas, demokratija laimės. Despotai, imperialistai, priešaky su Stalinu, Hitleriu ir Mussoliniu, nepasieks savo tikslo — mažųjų tautų pavergimo. Rusijos, Vokietijos ir Italijos okupacija bus laikina tuose pavergtuose kraštuose. Jų okupacija paremta neteisybe, klastomis, imperializmo tikslais. Laisvę ir teisėtumą ginančios didelės ir mažos tautos laimės. Laimėsime ir mes, lietuviai, jeigu tik būsim vieningi, ryžtingi, pasiaukoję savo senos tėvynės Lietuvos išlaisvinimui iš maskolių ir vokiečių nelaisvės. Tad stokime į Lietuvos vadavimo darbą visi, kuriems tik brangi mūsų tautos laisvė ir nepriklausomybė.

V. M. Klausutis.

Poezija

TĖVYNEI

Kaip saulė iš žemės gelmių
Pažadina šaknis ir diegus duoti vaisių,
Taip aš sau ištvermę iš tavo išteklių semiu,
O tėviške, kurios per amžių neapleisiu.

Vorai ir skorpionai nuo seniai
Nuodingai gelia tavo kūną, geria kraują
Ir pikvarnių plėšrių būriai
Aplink tavas žemes lizdus sau krauja.

Prie pikto kelio stovi sentėvių namai,
Statyti su daina pilkų sermėgių.
Juose krūtinę kalavijais ardė motinų verksmai,
Kai į Ameriką tavieji sūnūs bėgo.

Kiti su gęstančios gyvybės šakele
Iš Sibiro tau nešė savo griaučius. —
Už saviškai kalbėtą maldą svetima galia
Atėjus buvo jų naikint ir jų pastogių griauti.

Dabar pro langus byra dangiška šviesa,
Sodybų sodai pradeda žydėt, atsiveria šaltiniai...
Klaiku tik, kad kardais tebemojuoja netiesa,
Kad per mažai vieningi sūnūs paskutiniai.

Kaip saulė marių bitelę ir žuvėdras —
Taip aš, budėdamas prie tavo vieškelių arti,
Geidžiu, kad amžinai tau būtų rytas giedras.

ST. SANTVARAS

MĖLYNAS LUKŠTAS

Atvestą vagą vėjas bučiuoja,
arimai kvepia.
Pumpuras kalas iš sultingo kiaušo,
sužvilga lapai.
Daigas išleidžia mėlyną lukštą —
duos žiedą skaistų.
Gintaro taurės žvilgančią rasą
kas rytas laisto.
Puošiasi gluosniai, puošiasi karklai,
upeliai kelias.
Žydinčios rankos vejas ant kaklo —
gegužis žalias.
Šypso lūšnelė: Prie klevo žalio
dvi širdys plaka.
Krinta žvaigždė gilią naktį nuklydus
nuo Paukščių Tako.

PR. GENYS

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Penkiolika kilometrų į valandą.—Traukiniai be šviesos. — Nuolatinės katastrofos. — Pielyčiukės skerspiūvei galasti negalima gauti nei Kaune, nei Vilniuje. — Trūksta gumos išdirbinių ir vaistų. — Rinkimų į Aukščiausią Tarybą komedija. — Sudeginti visi Kauno ir Vilniaus fabrikai. — Žmonės labai nusivylę.

Šis laiškas rašytas vasario 10 d. Kadangi laiškas paleistas iš Vokietijos, tai bolševikų cenzoriui jo neteko skaityti. — Redaktorius.

Aš labai pavargus, bet visgi šį laišką stengsiuosi Tau šiandien parašyti. Nors aš labai netoli, palyginamai, su Tavo kelione, važiavau, bet trukau beveik dvi paras.

Pirmiausia papasakosiu sa vo nuovargio priežastį ir apie tą nelemtą kelionę praplatintu, pagal SSSR traukinius, geležinkeliu.

Kazimieras kol kas savo garbingoj "slūžboj", Rokiškyje. Sumaniau aš jį aplankyti. Kadangi dabar autobusais bilietai yra išparduodami prieš parą, arba net prieš dvi (mat, jaučiamas didelis trukumas padangų, ir autobusų kursavimas sumažintas i ilgi minimumo) nutariau važiuoti traukiniu. Įsėdau iš mūsų sto telės 7 val. ryto ir tiesiai į Kauną. Teisybė, Kaune buvau lygiai 10 val. Nedaug ir tereikėjo laukti, mat, link Rokiškio traukinys išeina 12 val.. 50 minučių. Atsisėdau I kasės bufete (klasės kaip buvo, taip ir yra) ir laukiu. Belieka tik 10 minučių ligi traukinio išėjimo (laikrodis bufete taip rodė) bet perone laikrodis jau rodė 13 val. ir traukinys šį kartą nė minutės nevėlavęs, kas retai pasitaiko, jau seniai išėjęs. Žinoma, labai įsiutau, griebiau pirmą pasitaikiusį geležinkelietį su žvaigžde ir klausiu jo: "Kaip jūsų laikrodžiai eina ir kodėl neperspėjat keleivius apie traukinio išėjimą!" Bet šis man atsako: "Ne mano dalykas."

Sekantis traukinys išeina 23 val. Turėdama laiko, apeinu visą Kauną, bet apie 21 val. grįžtu vėl į stotį traukinio laukti. Išlaukusi dar porą valandų stotyje, ir kai tik traukinys pasijudino 2 v. 30 min. kitos paros rytą... Mat, prie tunelio buvo įvykusi katastrofa (kasdieninis reiškinys vėliausiu laiku) traukinių susidūrimas ir vagonų laužu buvo užverstas kelias. Vadinasi, kelią valė 3 su puse valandos. Mes sėdėjom vagone su keliais bendrakeleiviais, irgi panašaus likimo bičiuliais, sustirę, nors lauke tebuvo tik 10 laipsnių šalčio Celsijaus. Bet užtat vagone tiek pat tamsu. Mat, vagonai neapšviečiami, tik vagono koridoriuje dega retkarčiais žvakigalis.

Tik Tu nepyk ir nesijuok, kad tokius niekus rašau. Aš manau, kad turėsi kantrybės perskaityti ligi galo, nors mano plunksna bloga, beveik nuo gimnazijos laikų, bet kitą labai sunku gauti, arba net ir neįmanoma nusipirkti.

Mano kelionė toliau. Ligi Radviliškio važiavom puikiu tempu — 15-20 kilometrų į valandą, taip kad nė nepajutom, kaip atėjo 8 val. ryto, o mes jau ir Radviliškyje. Šioj stotyje aš turėjau persėsti į traukinį, einantį link Rokiškio bet, deja, jis jau prieš tris valandas buvo išėjęs ir man teko laukti sekančio traukinio, kuris išėjo tik 15 val. su 45 minutėm. Šis laukimas kiekvienam miestelyje dalinai man buvo pravartus, nors vistiek nenaudingas, nes gavau įsitikinti, kad trikampės pielyčiukės skerspiūvei galąsti negalima gauti ne tik Marijampolėj, Kaune, Radviliškyje, bet ir Vilniuje.

Šiaip gyvenam labai puikiai, iš Dievo malonės visa ko turim. Tik kai ko trūksta, o kai kas pakilo 600-700 procentų. Pav., vilnonė kostiuminė medžiaga — 200-300 rublių už metrą, o algelės po senovei. O trūksta labiausiai gumos išdirbinių ir vaistų. Jau jeigu boro rūkšties neturim, tai reikia pagalvoti, ką turim. Amolius, kuris "pamačija" nuo šimto ligų, seniai rinkoje nepasirodo. Gaidelis nuo gal vos skaudėjimo tik retkarčiais galima gauti, o apie sudėtingesnius dalykus nė kalbos negali būti. Bet užtai turim nemokamą gydymą. Pav. Kazimieras vėl pasijuto blogai su savo neurastenija, tai atvažiavęs, dargi į karo ligoninę, sveikatos tyrimui, gavo paklausimą nuo vieno rytietiško gydytojo "čto vam nado". Kazimieras pradėjo aiškintis, skųstis, prašyti, kad gydytų ir ištirtų, bet azijatas atrėžė, kaip valdovas iš sosto: "dvi savaitės atostogų." Net galvos neatsuko į ligonį, akių nepakėlė. Ot kultūra!

Dabar pas mus darbas sunormuotas; dirbama po 16-18 valandų į parą. Mūsų deputatų deputatai taip pat juokingai buvo renkami Aukščiausion Tarybon. Viskas buvo puikiai paruošta, gražiai pravesta, agentų prisamdyta, bet, vot, tas suvalkiečio notūras. Kitus "na štiki" reikėjo varyti, kad tik balsuotų. Grąsino, baugino, ragino ir bufetą šale urnos su alumi pastatė ir kapeliją pasamdė ir vistiek vos 60 procentų balsavo. Kitose apylinkėse net sunku apskaičiuoti procentais, nes iš 900 galinčių ir turinčių balsuoti balsavo 15-20 žmonių. Bet per radiją paskelbė, kad 90 procentų balsavo. Netikė kit. Supraskit viską atvirkščiai. Ten skelbia apmokamas tipas. Negalvokit, kad pas mus džiaugiasi darbininkas stachanoviškais laimėjimais, nemanykit, kad jie patenkinti darbo našumo pakėlimu. Neveltui vasario mėnesio 2-3 dienomis buvo padegti ir sunaikinti visi Kauno ir Vilniaus didesnieji fabrikai. Mes nusivylę, ligi galutino laipsnio prislėgti. Žydai mus valdo ir plaka. Tabūno "raudonukėj" (Marijampolės kalėjime) baisūs dalykai dedasi: žmonių perpildyta, o bokšteliuose išstatyti kulkosvaidžiai. Ligi vokiečius pas mus nejudino, žmonės vylėsi geresne ateitimi, gyveno viltimi ir tikėjo būsimomis permainomis. Dabar vokiečiai važiuoja —viltys blėsta. Dabar, pas mus užtelėjo banga, būk Amerikoje keliamas lietuvių likimo klausimas. Parašyk, ar tai tiesa? Tu žinai ir mano padėtį. Sakyk man, ar aš galėčiau išvažiuoti?

Rašyk, laukiam su ilgesiu.

NEW BRITAIN, CONN.
Vienybės atstovas
JOHN POŠKUS, Jr.
462 Park Street

TOKIU BŪDU

PR. LAPIENĖ

RAMINASI

Anksčiau iš Lietuvos rašydavo, kad jie laukia karo pabaigos ir tikisi, kad tada bus jiems "skriaudos atitaisytos." Kiek vėliau vėl sakė, kad jie laukią karo pačioj Lietuvoj nes tik tada jie galėsią išsilaisvinti iš žiauriausios vergu vės. O dabar atėjo gandai, kad jie **"tikisi veik visi"** pas mus atvažiuoti. Jie sako:

"Visi išvyko į Vokią, kurie ten turėjo nors nuo širmos kumelės giminę. Dabar sužinojome, kad visi lietuviai ga lės išvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, kurie ten turi giminių."

Reta Lietuvoj šeima yra, kurios vienas ar daugiau narių nebūtų šioje šalyje. Tik veltui jų tos saldžios svajonės. Bolševikai neišleidžia išvykti net žmonėms, turintiems Amerikos pilietybę, kurie taipgi buvo pripažinti ir Lietuvos piliečiais.

GAILI IR KOMUNISTŲ

J. Aistis iš Prancuzijos rašo:

"...gaila net tų lietuvių komunistų, kurie idėjos vedami ėjo į kalėjimus, gi šiandien, o ironija! lyg diegliais burliokais ir žydais apramstyti, nei pajudėti negali."

Reiškia, veltui mes juos vadiname Stalino bernais ir parsidavėliais.

LIETUVOS AUTORITETUI

A. B. Strimaitis mano, kad Lietuvos atstovai ir jos garbės konsulai Amerikoje turėtų sudaryti **"Lietuvos Tremtinių Valdžią"** ir jai vadovautų. Toji valdžia galėtų įsteigti tam tikras ministerijas, leistų įstatymus ir visomis išgalėmis varytų pirmyn Lietuvos laisvinimo darbą. Pinigų, sako, galima būtų sukelti apdedant lietuvius kasdieniu mokesčiu, po 5c nuo asmens, kas į metus sudarytų 18 milijonų dolerių sumą.

Strimaitis savo straipsnį, patalpintą Tėvynės 21 Nr. šitaip baigia:

"Lietuvos pasiuntinybės vyrai, jūs esate autoritetas Amerikoje! Imkites drąsiai darbo! O jums į pagalbą ..ateis draugijos, draugijų sąryšiai, įvairūs fondai. Jūs turite įstaigas ir darbininkus. Turite visos Amerikos prakilniųjų lietuvių adresus bei šviesuomenės pritarimą, ko joks at skiras komitetas ar draugija neturi ir negali turėti."

"Jei dabar šito nepadarysite, tai Amerikos lietuvis dar klaidžios, kaip žydų tauta be tėvynės... Ar jūs nematote prieš save stovinčios atsakomybės?"

Panašiai yra kalbėję spaudoje ir keli kiti asmenys. Argi tai turėtų būti šauksmas tyruose?

VĖL UNIJA?

Sunku ir tikėti, matant keliuose laikraščiuose žinią, kad Chicagos kai kurie visuomenės veikėjai, kaip Naujienų Grigaitis, Draugo Prunskis ir kiti suorganizavę su lenkais Chicagoje lenkų - lietuvių klubą.

Dirva dėl tokio įvykio šitaip sako:

"Visokiais laikais bent koks lietuvių santykiavimas su lenkais yra kenksmingas mūsų tautai. Ar Lenkija suplėšyta, ar pavergta, ar pasidalinta, mums taip pat esant pavergtiems bendrų priešų, negalima su lenkais eiti į jokius "brolіškumus", nes jie ras progą mus paniekinti, tokias unijas išnaudoti savo gerui."

Kad Dirva teisingai kalba, puikiausiai liudija mūsų istorija. Argi čikagiečiai pamiršo ją, jei siekia mums pragaištingos "unijos?"

KAIP DIRBA ANGLŲ PAŠTO CENZORIAI

Milžiniška organizacija susikūrė per vieną naktį. — Tūkstančiai mokslininkų, lingvistų. — Lietuvių kalba laiškus skaito anglų profesorius.

Anglijoje veikia dvi cenzūros sistemos: spaudos ir pašto cenzūros. Spaudos cenzoriai — iš viso keli šimtai žmonių — dirba informacijų ministerijoje ir dar telegrafo stočių įstaigose: nors jie ir turi specialius šefus, tačiau yra vidaus reikalų ministro priežiūroje; taip sakant, jie nieko bendro neturi su kariniais organais. Tuo tarpu vadinamas pašto cenzūros departamentas jau yra karo ministro priežiūroje, tvarkosi kariniais pagrindais, ir tokios įstaigos niekas nedrįsta kritikuoti karo metu. Ją globoja kiti — daug griežtesni įstatymai.

Kuo skiriasi pašto cenzūra nuo spaudos cenzūros? Pirmiausia, pašto cenzūra apima žymiai platesnę, galima sakyti, net labai plačią sritį. Pašto cenzūra paliečia visą privačią, biznio ir kitokią korespondenciją besiuntinius: viską, kas yra siunčiama į svetimus kraštus. Tai reiškia, kad per pašto cenzūrą pereina milijonai laiškų.

Kaip žinoma, taikos metu Anglija neturėjo jokios cenzūros. Ji čia buvo visai nereikalinga. Tačiau atitinkamos įstaigos nesnaudė ir iš lėto ruošėsi tiems laikams, kada ji galės būti reikalinga. Buvo iš anksto išdirbti visi reikalingi planai. Tik reikėjo paspausti migtuką — kas buvo padaryta naktį į rugsėjo 1 dieną, — ir visi paruošimai virto sklandžiai veikiančia mašina. Per vieną naktį susikūrė tikrai milžiniška organizacija. Šiandien pašto cenzūros departamentą aptarnauja daugiau, kaip trys tūkstančiai žmonių. Ir tai nėra paprasti valdininkai, nes šiandien cenzūra yra virtus svarbiu mokslu; cenzoriais yra įvairių sričių mokslininkai, profesoriai, lingvistai, slaptarščio ekspertai.

Pašto cenzūros departamentas yra įsikūręs viename provincijos mieste, "kažkur" šiaurinėje Anglijoje. Pirmiau tuose namuose buvo viena futbolo polių — rezultatų spėjimų — bendrovė... Tai labai milžiniška salė, kurioje vienu metu gali dirbti keli tūkstančiai žmonių. Kol kas cenzūros departamentas turi apie 3.-200 tarnautojų — cenzorių. Bet darbas vis plečiasi ir cenzorių skaičius su kiekviena savaite sparčiai auga, todėl su laiku jis lengvai gali padvigubėti. Didelį nuošimtį sudaro moterys, bet jos daugiau užsiima vadinamos privačios korespondencijos skaitymu. Ir tai bene pati įdomiausia sritis.... Į tokią laikraštininko pastabą užkalbintoji moteris—cenzorius atsakė: "Taip. Kitų žmonių laiškų skaitymas suteikia daug malonumo, tačiau neilgam... Pradžioje kiekvieno laiško rašėją įtari esant šnipu. Įtartinai atrodo kiekvienas sakinys. Su laiku tačiau įsitikini, kad daugumoje tai visai nėra šnipai, o šiaip žmonės, kurie kartais pamiršta apie atsargumą. Toliau išsivysto tam tikras nujautimas..."

Vyrai cenzoriai rūpinasi prekybine korespondencija. Antai radijo reikmenimis prekiaujančios firmos laiškus skaito tiktai radijo specialistas, kuris žino visus terminus ir t.t. Didžioji salė yra padalinta į tam tikras sekcijas. Kiekviena sekcija — vienas ar keli stalai — turi tam tikrus parašus, kurie paaiškina sekcijos paskirtį. Pavyzdžiui: pašto ženklų (filatelistai), aviacijoje, jūsų inžinerijos, medicinos ir kit. sekcijos. Toliau eina kalbų sekcijos. Cenzoriai yra visoms pasaulio kalboms. Prie kai kurių stalų sėdi žmonės, kurie visą savo gyvenimą praleido tirdami atskiras kinų, persų, hindustanų kalbų tarmes. Prie vieno stalo darbuojasi žymus anglų profesorius, kurs be kita ko skaito ir lietuvių kalba rašytus laiškus. Per pirmus du mėnesius jo vietoje dirbo vienas Anglijoje natūralizavęsis lietuvis. Tačiau, apskritai kalbant, čia mažai svetimtaučių.

Paprastai ant cenzoriaus stalo guli padidinamas stiklas ir krūva popierėlių, ant kurių yra parašyta "passed by cenzor": jie kartais esti prilipdomi ant peržiūrėtų laiškų — vokų. Jei kuriam cenzoriui kyla neaiškumas, tada laiškas siunčiamas į labaratoriją, kur jau į darbą paleidžiami įvairūs aparatai, spinduliai arba chemikalai. Kartais laiškas atsiduria slaptaraščio eksperto rankose. Cenzūra nepraleidžia jokių paveiksluotų atviruku — net kalėdiniu sveikinimu! — nei laikraščių iškarpu. Tiesa, per cenzūros departamentą mažai pereina laikraščių. Žinoma, anglų laikraščiai bei žurnalai ir toliau yra siunčiami i užsienį. Tačiau snaudinius gali siusti tik pačios redakcijos, leidyklos ir specialios agenturos. Mat, šiose srityje veikia lyg ir "pasitikėjimo sistema": redakcija ar leidykla gavus leidimą (kiekvienam leidiniui atskirai), gali laisvai siusti spaudinius į užsienį; jie nėra cenzuruojami.

RUSIJA DIDELĖ IR TURTINGA, BET TVARKOS KAIP NĖR, TAIP NĖR....

Kaip Lietuvos žydelių, norinčių grįžti iš Prancūzijos, reikalas "užkliuvo" Maskvoje.

Iš neokupuotosios Prancūzijos dalies esame gavę tokį įdomų rašinį, vaizduojantį Maskolijos diplomatus ir jų darbo metodus:

Iš neokupuotosios Prancūzijos dalies Lietuvos piliečių grįžti Lietuvon užsirašė visi žydai ir vienas lietuvis. Jei kas manytų, kad rusams rūpi Lietuvos piliečių parsigabenimas, tai labai klystu. Be to, jie ir paprastu šunuodegavimu nesusižavi, nes jiems ir čia reikia stachanoviško standarto: įskųsti, išduoti, o kitaip jųjų dėmėsio į save nebepatrauksi.

Aš čia dažnai pasišneku su vienu jaunu žydeliu, kurs man viską išpasakoja, kai esame du vienu. Anądien jį sutikęs ir klausiu, ko jis laukia negrįždamas Lietuvon. Jis man nuoširdžiai nupasakojo visus vargus, kuriuos teko tuo reikalu patirti ir kad rusais visi nori grįžti esą laba nusivylę.

Iš karto, sako, rusų diplomatai buvo labai malonūs: su malonia šypsena suantspaudavo pasus, švelniais žodžiais pažadėjo per porą savaičių visus namo parsigabenti. Po poros savaičių žydeliai vėl turėjo kreiptis ir skųstis, kad neturi iš ko pragyventi, bet tada jiems buvo pasakyta, kad sovietų valdžia atsisakiusi kelionę finansuoti, nes vienų "lietuvių" prisirinkę keletą tūktančių, o rusai dabar stinga devizų. Žydeliai, žinoma, gvoltu rėkt. Tai jiems buvo patarta palūkėti kokį mėnesį, ir per tą laiką pažadėjo reikalą sutvarkyti. Bet praėjo mėnuo — nieko. O žydeliai pliki, basi. Tačiau mato, kad juo jie daugiau karščiuojasi, juo diplomatai darosi abejingesni ir tik į apmokėtą telegramą teatsako. Gi telegrama reikalo nesutvarkysi, ypač kai dar taupai. Yra dar kitas susisiekimo būdas — telefonas, bet kai tik telefonas, tai ir bėda: prancūzų paštas neleidžia svetima kalba kalbėtis, o sovietiški diplomatai prancūziškai nemoka. Taip, iki juokingumo nemoka.

Taip tolydžio norinčiųjų grįžti ūpas pradėjo kristi. Pora ligotų, be to, neturėdami iš ko pragyventi, susirado darbo, bet už tatai pakliuvo koncentracijos stovyklon ir dabar, sako, beviltiškai serga ir visai arti mirties. Draugai ko nedarė, bet iš ambasados nieko ir nieko, nors tu jiems, sako, kuolą ant galvos tašyk. Pradėjo telefonuoti, bet iš telefonu pasikalbėjimo šit kas išeina: paprašai, sako, ambasadą, tai atsiliepia tai viena, tai kita žmogysta, kurios it papūgos visada kartoja vieną ir tą patį: vous... passeport (Tamsta.... pasas). Ir ko tu jų neklaustum, jie vis tą patį "Tamta... pasas.." O kai tik išsižioji rusiškai, tai paštas ima ir nutraukia pasikalbėjimą.

Žinoma, nelieka kas daro, kaip tik važiuoti asmeniškai pasikalbėti. Visi sumeta kelionei ir siunčia "įgaliotinį". Kalboje esą labai malonūs, net pažada, bet išvažiuoji ir vėl nieko; ar tu jiems kalbi, ar šuo loja—tas pats.

Užėjęs ambasadon, pasakojo man jis, radau visą raštinę ant stalo užgulusią prancūziška laikraštį. Du, matyt daugiau už kitus nusimaną prancūziškai, žodyno pagalba vertė straipsnelį visai nemokantiems. Ir prakaitavo, prakaitavo... Vienas skaitė, kitas žodyną vartė. Tas, kur skaitė, ko ne kiekvieno paprasčiausio žodžio klausė: "Na, na, na — pažiūrėk, o ką tai galėtų reikšti (A nu ka pogliadi, čto eto značit — autentiški žodžiai). Ir buvo taip įsitraukę skaitytman, jog nepastebėjo įėjusio interesanto. Žydelis, nenorėdamas viešpačių rūstinti, išlaikė gerą pusvalandį, kol jie baigė skaityti paprastą žinutę.

Skaitytojas, manau, nenorės pasitikėti, o vis dėl to tai yra tikra. Nemanau, kad rusai taip stigtų mokančių prancūziškai, ypač kad jie neturėtų tiek, kiek reikia vienai ambasadai. Ne, tik jie, matyti, stinga tokių prancūziškai mokančių, kuriais Kremliaus viešpačiai galėtų pasitikėti užsienyje. Taip samprotavęs ir juos matęs asmuo.

Nusivylę ir neturėdami lėšų nei telegramoms nei kelionėms, užsirašiusieji grįžti žydeliai pasidavė likimui ir pradėjo "kantriai' laukti. Staiga, prieš porą savaičių, atvyksta du ambasados tarnautojai. Atvykę neva per klaidą, bet ta proga susikvietę grįžtančiuosius apklausinėjo, ką jiems tėvai bei giminės rašo laiškuose.

Klausiami dėl grįžimo kliūčių atsakė, jog per dvi dienas vizų reikalus sutvarkytų, bet visas reikalas Maskvoje esąs užkliuvęs. Jie patys nieko nežino ir nieko negali padaryti. Žydelio manymu, grįžimo reikalas gali dar taip užsitęsti porą metų.

J. A.

ELIZABETH, N. J.
Vienybės atstovas
R. DŽIOVALIS
510 Franklin St.

Mano dienos

NELĖ LAPĖ

Šiandien, kuomet visa Amerika stropiai ruošiasi gintis nuo gresiančio pavojaus: stato laivus, lėktuvus, lavina kareivius, ir t.t., aš dažnai pagalvoju, kuo mes, jaunoji Amerikos generacija, galėsime pagelbėti šiai šaliai. Kuo mes, būdami jauni ir, kitų nuomone, karinei tarnybai nei kitokiam panašiam darbui netinkami, galime pagelbėti, kad išsaugojus Jungtinėms Valstybėms laisvę ir gerovę, kokį mes dabar turime.

Šiandien, rodos, suradau ir atsakymą.

Mokykloj mes gana dažnai apsvarstome politinius dalykus. Šiandien mes kalbėjome apie Amerikai gresianti pavojų ir jos įsivėlimą į Europinį karą. Daugelis mokinių labai rimtai į šiuos klausimus žiūrėjo, bet buvo ir tokių, kurie per visą panašų pasikalbėjimą tik snaudė. Vėliau, kuomet pamoka buvo baigta ir mes ėjome į kitą klasę, aš išgirdau iš vieno tokių snaudalių šitokius žodžius:

"Kam gi mums svarbūs toki dalykai? Tegu prezidentas ir jo padėjėjai apie tai rūpinasi."

Pažvelgus į tą berniuką, aš pastebėjau jo švarko atlape spindinčią Amerikos vėliavėlę.

"Truputį patrijotas", pamaniau. Neva garbina savo šalies vėliavą, o visai nepaiso, kas jai atsitiks.

"Kažin, kiek tokių šioje mokykloje yra?" Vėl pamaniau.

Gal jums šis dalykas ir menkos vertės atrodo, bet man jis buvo reikšmingas. Mano akyse tas berniukas pasirodė savo rūšies penktakolumnistas.

Tiesa, dabar jis niekuo negali pakenkti savo kraštui, bet kas bus, kai jis užaugs? Jei ir tada viską norės palikti tik prezidento ir jo padėjėjų rankose, tai koks iš jo bus balsuotojas bei savo krašto rėmėjas? Jei jis pats neparodys jokio susirūpinimo siekiant gerovės tam kraštui, kuriame jis gyvena, tai nauda visuomenei iš jo bus menka.

Taigi, mano nuomone, tokius snaudalius turime dar jų ankstyboj jaunystėj išbudinti, turime juos supažindinti su jų klaidomis. Mes turime jiems išaiškinti, kad ne tas yra savo šalies patrijotas, kuris dėvi patrijotinius ženklus, bet tik tas, kuris nepailstančiai dirba savo šalies naudai ir rūpinasi jos ateitimi.

Amerikos Konstitucija tai nėra koks mažai reikšmingas dalykas. Ji mums garantuoja laisvę, ji turi būti mūsų idealų šaltinis.

Tiesa, mūsų demokratija nėra be trūkumų. Gal dar daug laiko prabėgs, kol mes pasieksime tobulybę. Bet to siekdami, mes negalime sakyti, kad tegu vienas Prezidenta tuo rūpinasi. Tai visa yra mūsų visų gerovei ir mes visi turime to siekti.

Linkolnas savo Gettysburg'o kalboje pasakė:

"This government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth!"

Mūsų uždavinys, jaunų ir senų, yra žiūrėti, kad tų žodžių reikšmė nebūtų paniekinta.

Tuo rūpindamiesi, mes jau prisidėsime prie savo šalies gerovės.

Mano Skiltis

J. S. SUDAVAS

Kartą vienas žmogus ragino per spaudą lietuvius vienytis su latviais ir estais ir benromis jėgomis kovoti už savo teises, stengtis išsilaisvinti iš azijatų priespaudos. Graži ir šviesi mintis, labai laiku pareikšta ir reikalinga apsvarstyti. Tik... kaip lietuviai gali susivienyti su svetimų tautų veikėjais, jei jie nesugeba tarp savęs susitvarkyti?

Ak, tu kultūra, kultūra! Kur tu taip ilgai užtrukai? Tu tokiu pavėlavimu baisiai mus nuskriaudei. Kad nors kiek anksčiau būtumei mus palietus savo skaisčiu žvilgsniu, argi mes šiandien būtume tokie nesąmoningi tautiškumo reikaluose? Argi mes dar vis būtume brolis prieš brolį dantį griežę ir nesugebėję susitarti svarbiausiuose reikaluose?

Ko gi yra vertas mano užgyventas lobis, jei aš dvasioje skurdžius likau? O kad aš toks esu, aš tai žinau ir visada jaučiu, nes aš asmeniškas ambicijas statau už viską aukščiau. Savo asmeninį pasitenkinmią aš daugiau vertinu, negu mane išauginusį motiną-Lietuvą su joje kankinamais mano broliais ir seserimis.

Kuomet mirusį laidoja komunistas ar jo rėmėjas, mes neprivalom dalyvauti laidotuvėse. Kunigas tokiais atvejais neprivalo duoti bažnytinio patarnavimo. Visi sąžiningi žmonės turi laikytis toli nuo komunistų ir jų simpatikų. Bet ką gi kalbėti apie tautiškų kapinių gaspadorius, kurie leidžia ten ramybėj atsigulti ir tiems, kurie dirba prieš savo tautą: ją niekina, likviduoja ir del to džiaugiasi? Bent man tautiškose kapinėse nebus vietos, nes aš nesu lietuvių tautos išgama.

Kiekvienos tautos kultūrinio slopinimo priežastimi yra tai, kad jos žmonės neužtektinai sąmoningi tautiniu atžvilgiu. Jei šiandien mūsų gyvenime pasireiškia vis daugiau ir daugiau gėdos žymių, mes patys kalti, kurie neperstpiriai reaguojame į savo tautos išsigimėlių darbus.

KAIP GYVENA IR DIRBA LIETUVIAI BUVUSIOS LENKIJOS SOSTINĖJE

Šiuo metu Varšuvoje gyvena apie 2,000 lietuvių. Lietuvių dauguma čia gyvena dar nuo prieškarinių laikų, bet nemaža yra ir pabėgusių iš pavergtosios Lietuvos nuo bolševikų teroro.

Varšuvoje gyvenną lietuviai yra gerai organizuoti. Jie turi savo draugiją su 1.000 narių. Varšuvos lietuvių savišalpos draugija yra gana sena. Ji buvo įsteigta 1905 metais. Tuo pačiu vardu ji oficialiai veikia ir dabar. Draugijai vadovauja vienuolis marijonas Vencius, kuris yra ir lietuvių parapijos Varšuvoje klebonas. Draugija turi savo lietuvišką parapiją ir bažnytinį chorą. Po pamaldų kas sekmadienį draugija daro savo narių susirinkimus. Draugija turi savo gydytoją, kuris nemokamai rūpinasi draugijos narių sveikata.

Draugijos nariai yra įvairaus išsilavinimo ir užsiėmimo. Apie 30 nuošimtis narių yra inteligentai, kiti gi daugiasia fizinio darbo darbininkai. Draugijos narių tarpe yra ir pasiturinčių bei šiaip labiau vietos gyvenime prasimušusių bei įsigyvenusių asmenų. Pav., Mordas Varšuvoje turi vieną gražiausių ir didžiausių kavinių. Joje dabar gauna darbo apie 100 žmonių, daugiausia lietuviai. P. Mordas yra didelis draugijos rėmėjas: jis apsidėjo specialiniu mokesčiu ir šiaip kiekvienu sunkesniu momentu paremia nelaimėn pakliuvusius lietuvius. Inž. Valiukevičius taip pat gerai yra įsitaisęs lietuvis ir, kiek galėdamas, paremia draugiją ir atskirus lietuvius. Varšuvoje yra ir žinomas farmacentas prof. Kibikštis. Jis prieš tris mėnesius Varšuvoje įsteigė gydomųjų žolių bendrovę vardu "Rūta". P. Kibirkštis pasižymi savo įvairiais išradimais farmacijos srityje. Jis taip pat yra aktyvus draugijos narys ir rėmėjas. Be to, Varšuvoje yra dar keli lietuviai gydytojai, dantistai, advokatai, kunigai (iš viso penki) ir šiaip įvairių laisvųjų profesijų inteligentų.

Tenka pastebėti, kad dirbančiųjų uždarbiai yra maži, o pragyvenimas gana brangus. Draugija gi neišgali iš savo lėšų visų neturtingųjų lietuvių paremti, tuo tarpu paramos iš niekur negauna. Draugijos didžioji išlaidų dalis eina lietuvių invalidams, tarnavusiems lenkų kariuomenėje, šelpti.

Draugija nepraleidžia progos paminėti lietuvių tautinių švenčių. Ji labai gražiai paminėjo Vasario 16 d.

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keiksai pristatomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis.
Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

COSMOPOLITAN TOURIST CO., Inc.
34-05 45th St., Long Island City, N. Y.

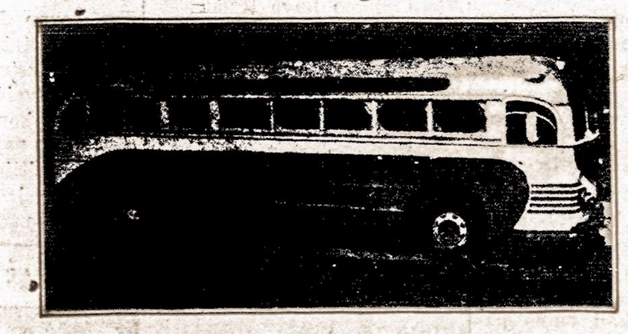

Jau laikas užsisakyti busai vasariniams išvažiavimams arba piknikams

Mūsų patarnavimas yra gerai žinomas visoms lietuvių organizacijoms, rengiančioms vasaros sezono išvažiavimus. Nežiūrint kur reikėtų važiuoti – arti, ar toli – tik paskambinkite, o mes jums suteiksime sąžiningą ir saugų patarnavimą. Telefonuokite:

RAvenwood 8–3330.

KASTAS DIDŽIONAS

KITAIP

NEGU TARKOJ

VAŽIUOJAM IR DAINUOJAM

Į Connecticut Lietuvių Dieną,
Mes važiuojame linksmai
kiekvienas;
Linden Parke uliavosim,
Šoksim, gersim ir dainuosim!

Tegul skamba garsiai
mūsų dainos,
Ne kasdien mes taip gražiai
sueinam,
Mes lietuviai sesės, broliai,
Ne kacapai, ne maskoliai.

Remsim savo spaudą
kiek kas galim,
Išvaduosim savo tėvų šalį;
Vėl ji bus neprigulminga,
Lietuva laisva, laiminga.

VIENYBĖ — UNIVERSITETAS

Jūs galite sutikti, arba nesutikti su Vienybės politika, bet niekas negalit ginčyti, kad Tysliavos redaguojama Vienybė nėra vadovaujamas Amerikos lietuvių savaitraštis.

Jeigu kitus mūsų laikraščius mes vadinam liaudies mokyklomis, tai Vienybė dabar yra mūsų universitetas. Kur kitur jūs rasite tokią, taisyklingą, tyrą lietuvių kalbą, kaip Vienybėje?

Iš Tysliavos mes visi galim daug ko pasimokinti. Ir mokykimes! Ir džiaukimes, kad turime tokią progą.

PASTEBĖKITE

Kai kituose laikraščiuose žodis apylinkė rašomas apielinkė, Vienybėje, pastebėkite, taisyklingai rašoma: APYLINKĖ.

Iš Vienybės mes galime išmokti ne vien tik taisyklingai kalbėti, bet ir rašyti.

ŠVARA

J. Sutkus mėgsta juokus. Todėl aš jam čionai užfundysiu sekantį juokutį:

— Kaip dažnai tamsta mainai savo baltinius?

— Syki į porą mėnesių.

— U-u! Koks tamsta nešvarus!

—O kaip dažnai pats savo baltinius mainai?

— Kiekvieną savaitę.

— Tuomet tamsta esi nešvaresnis už manę, jeigu taip dažnai jums reikia mainyti.

KUPROTĄ TIK GRABAS IŠTAISO

Pas Balažentį viešėdamas ir Turausko skanias žuvis užsikasdamas, užsirašiau šį atsitikimą.

Dzūkijoje buvo jaunas vaikinas, vardu Jonas Vuodega. Jis užsimanė apsivesti. Susirado merginą ir nuėjo pas savo parapijos kleboną užsakus paduoti.

— Dvasiškas tėve, — sako Jonas — aš tau duosiu vieną ekstra rublį, kad mano pavardę biskį pakreiptum, kadangi vuodega kaž kaip juokingai skamba, o aš bijausi, kad žmonės išgirdę bažnyčioje gali juoktis.

— Gerai, sūnau — užtikrino klebonas. — Aš tau ją pakreipsiu.

Sekmadienį, per užsakus, klebonas iš ambono sako:

— Eina į stoną moterystės Jonas Vuodegą pakreipęs.

O kaip gi kitaip galima būtų pakreipti?

★

Kas dirba su Tysliava, tas dirba už nepriklausomą Lietuvą.

★

Poetui, arui ir vėjui rubežių — nėra.

JEIGU TIK AGURKUS TEBEŽINAI

— Ar negalėtum man paaiškinti, kas yra slonius?

— Slonius, tai — dramblys.

— Bet kas yra dramblys?

— Na, nežinai, kas yra dramblys?

— Ne, nežinau.

— Nematei niekad dramblio?

— Ne, nemačiau.

— Gerai, aš tau paaiškinsiu. Ar esi matęs kada nors agurką?

— O, taip, mačiau.

— Ir žinai, kas yra agurkas?

— O, taip, žinau.

— Tikrai žinai agurką?

— Tikrai žinau, mačiau ir valgiau. Labai gerai žinau agurką.

— Jeigu jau žinai agurką, tai bus tau aišku, kas yra slonius. Slonius, arba dramblys, yra visai nepanašus į agurką.

Yra daug žmonių, kuriems kitaip dalyko aiškinti neapsimoka.

REVOLVERIS IR SKUSTUVAS

Barberiui Steponui Jankevičiui skiriu šį pamokinantį, iš Pusninko skolintą, juoką:

Į kirpyklą atėjo revolveriu ginkluotas žiaurus kostumeris ir sako:

— Kas turite drąsos, skuskite mano barzdą. Jeigu nors man kiek įpiaus, čia pat vietoje bus nušautas!

Senesni barberiai bijojo rizikuoti, bet jaunas mokinys, drąsiai jam barzdą nuskuto.

— Kodėl tu nebijojau manes skusti? Jeigu nor kiek būtum man įpiovęs, aš bučiau tikrai tave nušovęs! — pareiškė kostumerius su revolveriu.

— Aš nebijojau todėl, kad rankoje laikiau britvą. Jeigu būčiau nors kiek tau įpiovęs, tuojau bučiau tave ir papiovęs — pirmiau, negu tu manę nušovęs.

TAS PATS KU-KU

Susiradau jums gerai žinomą Ku-Ku.

Pasirodo, kad jis kaip buvo, taip ir yra tas pats — Ku-Ku.

Lai jis dabar jums kukuoja.

HOOD NO GOOD

Drūtas laivas buvo Hood,—
Kaip nuskendo, tai—no good.
Kieto plieno buvo Hood,
Bet peršovė, tai — no good.

Daug laivų skandino Hood,
Kai jam teko, tai —no good.
Anglams labai gaila Hood,
O vokiečiai sako: good!

Garbingai gyveno Hood,
Bet, užsibaigė—no good.
Kai kas gal nepaiso Hood,
Ku Ku sako, kad no good....

KU KU

MANO POST SCRIPTUM

Hood, gal good, gal ne good,
Bet ir Bismarkui kaput!

ATSAKYMAS KU KUI

Jūsų du prozos rašiniai apie karą tilps Rimbe.

EKSTRA! EKSTRA!

Sekančioj Vienybėj laidoj, šiame skyriuje tilps

DUELIUS EILĖMIS

Ku Ku iššaukė dvikovon Kastą Didžiūną. Bus nepaprastas susikirtimas už pasaulinį kvailystės čempionatą.

KAIP MASKVOS AGENTAI APVOGĖ LIETUVOS PASIUNTINĮ PETRĄ KLIMĄ PARYŽIUJE

Prieš vokiečiams užimant Paryžių visos Prancūzų Vyriausybės įstaigos ir diplomatinis korpusas apleido sostinę 1940 m. birželio 10-11 d. Lietuvos Vyrausybės įsakymu su Prancūzų Vyriausybe kartu turėjo vykti pats Pasiuntinys, karo attache, vienas sekretorius ir viena daktilografė. Kiti tarnautojai pasiliko Paryžiuje.

Žadėto diplomatiniam korpusui traukinio nei kitokių susisiekimo priemonių paskutinę valandą didžiojoj suirutėj niekas negavo, Reikėjo kiekvienam išvykti savomis priemonėmis. Kadangi Lietuvos Pasiuntinybė Paryžiuje valdinio automobilio neturėjo, tai Pasiuntinys su žmona ir karo attache su daktilografe, reikalingiausius daiktus ir raštinės reikmenis susidėjo į savo mažus privatinius automobilius, patys šoferiaudami. Bet užtat išvažiavo kaip į paprastą eilinį week-end'ą.

Kai nuvažiavę į Tours po kelių dienų turėjo vėl toliau keltis į Bordeaux, karo attache buvo savo automobiliu išvykęs į Bretagne savo šeimynos aplankyti. Laiku jam nesuspėjus grįžti, Pasiutinys vėl dalį daiktų turėjo palikti Tours'e, nes jam reikėjo paimti daktilografę. Karo attache pasivijo jau Bordeaux.

Vokiečiams užėmus ir šį paskutinį miestą, Pasiuntinys išvyko su Prancūzų vyriausybe į La Bourboule ir į Vichy, o karo attache su daktilografe grįžo į Paryžių pakeliui susirasdami savo vaikus.

Tai buvo patys baisieji mėnesiai tiek Prancūzijai tiek Lietuvai. Susisiekimas su Kaunu buvo labai keblus ir nereguliarus. Telegramos ateidavo po mėnesio ir dviejų. Ryšys su aplinkiniu pasauliu taip pat nebuvo lengvas. Tais vargingančiais laikais tik radijas skelbė, ką daro raudonoji armija Baltijos valstybėse. Bet buvo atspausdinti laikraščiuose ir Paleckio ir Krevės-Mickevičiaus pareiškimai apie Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą ir socialinės santvarkos nekeitimą. Tik liepos mėnesio gale išėjo aikštėn visi tie melai ar iliūzijos.

Pasinaudodama Vakarų Europos karu, Rusija vykdė savo seną imperialinę programą, pabjaurintą komunistiškais griovimo, grobimo, palaidumo ir melo metodais.

Toje suirutėje dvi Prancūzijos zonos buvo atskirtos viena nuo antros ir susisiekimas tarp Paryžiaus ir Vichy buvo begalo apsunkintas. Lietuvos Pasiuntinys nė kartą negavo leidimo nuvykti į Paryžių. Tuo tarpu Maskvos agentai, apgavę net jų pačių suorganizuotą pastumdėlių seimą, o paskui suvaidinę Maskvos delegacijos komediją, visur užsieniuose paskelbė tariamai laisvą Baltijos valstybių prisijungimą ir džiaugsmingą jų savižudybę.

Netrukus Maskvos agentai pareikalavo perduoti jiems Pasiuntinybės namus, turtą ir archyvus, nes jie dėjosi ir Lietuvos atstovais. Suprantama, kad nevienas lietuvis užsieniuose į tą žiaurią barbarišką komediją nesidėjo, nebent toks, kuris neturėjo nei garbės nei padorumo jausmo.

Tada Maskvos agentai kreipėsi į Prancūzų Vyriausybę, kad ši priverstų Lietuvos Pasiuntinybę jų norus vykdyti. Pasklido net kalbų, kad Maskvos melagiai už tai žadėjo gelbėti prancūzus nuo vokiečių ir suteikti jiems materialinės ar maisto pagalbos. Ant griuvėsių Maskva vaidino taip pat savo didybės ir galybės rolę būsimame pasaulio reikalų tvarkymo akte.

Prancuzai tada buvo tikrai toki vargšai ir taip pralaimėjimų sugniuždyti, kad skęsdami pabijojo net tą šiaudelį nuo savęs atstumti. Vyriausybė, kad ir aiškindamasi arba laikydama viską tik laikinu dalyku, vertė Pasiutinybę perduoti ligi rugpjūčio 25 dienos, nenorėdama turėti kokių sunkumų ne tik su Rusija, bet ir su Vokietija, kuri valdė Paryžių.

Buvo tikėtasi, kad Prancuzų Vyriausybė paims Lietuvos valstybės turtą savo globon ir jį apsaugos ligi galutinės taikos sąlygos išspręs patį Lietuvos klausimą. Galėjo Vyriausybė atsižvelgti ir į tą specialinę padėtį, kuri neleido Pasiuntiniui susisiekti su Paryžium, kur jis galėtų pats nuvykęs išvežti ar likviduoti savo turtą namuose, kuriuose išgyveno 15 metų.

Bet lyg kieno užburti Vichy ponai tų argumentų neklausė ir nors patys formaliai Lietuvos užgrobimo nepripažino, Lietuvos valstybės turtą betgi vertė atiduoti grobikams.

Kai Pasiuntinybės raktai patarėjo Paryžiuje buvo atiduoti Prancūzų Vyriausybės atstovui rugpjūčio 25 d., tas atstovas po kelių dienų juos perdavė Maskvos Ambasadai. Ši, žinoma, tuojau įsiveržė į tuos Lietuvos darbo žmonių pinigais įgytus kuklius, bet gražius namus vienoj iš gražiausių Paryžiaus dalių (Place Maleesherbs). Naujos laidos raudonsiūliai ir rusifikatoriai praėjo pro vartus, kuriuos puošia akmeny iškaltas Lietuvos ženklas (Vytis) ir Gedimino stulpai...

Bet vidury jie nieko nerado — tik ant vienos marmuro lentos salone vaikų užrašytą jiems prakeikimą. Baldai ir kiti vidaus įrengimai buvo suspėta paskutinę valandą išvežti. Tai buvo, berods, padaryta Paleckio-Glovecko įsakymu: tie duobkasiai dar nenorėjo, kad tą turtą išsivežtų Lietuvos grobuoniai kur nors į Maskoliją, ir atsiuntė telegramą tiesiog į Paryžių, kad visą nejudomąjį turtą Pasiuntinybė pasiųstų į Kauną.

Maskvos agentai nebuvo patenkinti, radę namus tuščius. Jie pradėjo ieškoti sandėlio, kur buvo išvežti daiktai, nes grobikams grobio niekad nepakanka. Čia jiems padėjo viena išsigimėlė lietuvaitė, kuri pirmiau tarnavo Pasiuntinybėje, bet kuri buvo gimusi Odesoj maišytoj šeimynoj. Ji pasižymėjo savo stačiokiškumu.Tai buvo daktilografė Vabalienė, kuri tuojau su savo vyru persimetė į rusų pusę ir net nuėjo tarnauti pas Maskvos agentus. Buvęs ura-patriotas Vabalas, norėdamas išsitarnauti, kvietė darbininkus siųsti carui Stalinui ištikimybės ir padėkos telegrama. Seniau toki karjeristai priimdavo pravoslaviją. Likimas lyg tyčia tai porai davė atatinkamą pavardę.

Neabejotinai jų nurodymais Maskvos agentai rugpjūčio 31 d. rytą su 5-6 savais samdiniais užpuolė privatinį sandelį gretimoje gatvėje (rue Montchanin), papirkdami sargą ir pasinaudodami ryto metu, kai nebuvo gatvėje nei žmonių, nei policijos. Visą sandelį išvogė, jie viską pernešė į jų Pasiuntinybės namus. Bet tai nebuvo Pasiuntinybės daiktai, o privatiniai Pasiuntinio šeimynos, tarnaičių kitų tarnautojų ir įvairių kitų asmenų, kurie juos deponavo išvažiuodami karui prasidėjus Lietuvon.

Tuo būdu Rusijos Ambasada atliko nepaprastą ir vienintelį diplomatinėj istorijoj žygį: ji leidosi į gangsterizmą, laužydama svetimos šalies įstatymus ir pagrobtus daiktus pridengdama savo diplomatine neliečiamybe.

Pasiuntinybės Patarėjas tuojau pranešė apie tai policijai ir Užsienių Reikalų Ministerijai. Bet prancūzų policija nežinojo ką su tokiu nepaprastu fantu daryti; nežinojo ji ir bendrai, ką ji okupuotame Paryžiuje gali ir ko ji negali. Ji net abejojo ar gali tokią atvirą vagystę savo paprastomis priemonėmis tinkamai sudrausti ir atitaisyti.

Užuot vaikusi, Vyriausybė pasišaukė Maskvos Charge d'Affaires pasiaiškint. Bet šisai iš pradžių tiesiog užsigynė tvirtindamas, kad jo bendradarbiai jokių daiktų iš niekur neėmė. Tik kai buvo policijos protokolo prispirtas, tas bolševikijkas diplomatas prisipažino ir tuojau pasižadėjo visus privatinius daiktus grąžint.

Prancuzų U. R. Ministerija tokiu pažadu pasitenkino, manydama, kad tuo būdu incidentas likviduojamas. Bet Maskvos grobikai pažadais nesivarža ir savo pažado ligi šiol dar (po 5 mėnesių), neišpildė. Jie nepaiso nei pakartotinų U. R. M-jos nei diplomatinio korpuso priminimų. Jiems nesvarbu, kad tas žygis visuosee sluogsniuose praskambėjo kaip negirdėtas žygis. Jie nežino, kad visi juokiasi iš jų, pažymėdami Maskvos atstovo pasiryžimą mautis Lietuvos Pasiuntinio kelnėmis, idant galėtų pasidaryti tikru Lietuvos atstovu.... Jie nežino ir pasityčiojimų, kad nubednėjęs Stalinas ir Molotovas atsigavo į Lietuvos ministerio batus įsiavęs... To jie negali žinoti, nes Maskvos agentų niekas į savo kompaniją po to nebepriima. Maskva gi niekad negalėjo kitaip savo galybės grįsti kaip mažais ir dideliais grobimais. Tik dabar ir čia taikomi Stachanavo metodai.

Didžioji Sovietų Imperija dabar praturtėjo visa Lietuvos Pasiuntinio manta. Jei neužteko pagrobti jo visą turtą Lietuvoje, jo visas sutaupas ir net vaikų grašius. Jai dar prireikė tų vaikų žaislų, jų senų drapanų, jų mažų atminimų, fotografijų. Visą mantą, visą per 25 metus surinktą Pasiuntinio biblioteką, daugiausia Lietuvos istorijos reikalui, tos imperijos atstovai šiandien pagrobę laiko patys turbūt nežinodami ką jie su tokiu grobiu laimi.

Ar ilgai galės pasaulis kęsti tokius diplomatus-gengsterius savo tarpe? S. K.

ANTANAS DAUKANTAS
Tony's Bar & Restaurant
948-950 JAMAICA AVE.
Tel. AP. 7-9793
RESTAURANAS IR BARAS
Didelė, graži salė vestuvėms, parėms, šokiams ir kitokioms pramogoms
★
GERAS PATARNAVIMAS
JAUKI NUOTAIKA
TONY'S BAR & GRILL
ANTANAS DAUKANTAS, sav.
948-950 Jamaica Ave. Cypress Hills, Brooklyn, N. Y.

GYDOMOS CHRONIŠKOS LIGOS

KRAUJO, ODOS, NERVŲ LIGOS. Chroniškos VOTYS. Pilvo ir žarnų netvarka. pūslės ir inkstų suirimas ir kitokios vyrų ir moterų ligos gydomos moderniškais būdais. Kraujo tyrimas, urinalysis ir X-rays teisingai išaiškina ligą. Ateikite šiandien ir patikrinkite savo sveikatą.

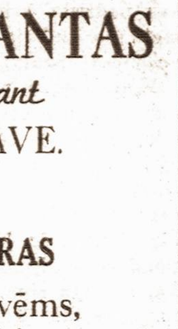

MEDIKALĖ EGZAMINACIJA $2.00
DR L. ZINS
(Virš 30 metų privatinės ir ligoninės praktikos)
110 EAST 16 St., NEW YORK
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.
Val. 9 ryto iki 8 vak. Sekmadieniais: 9 ryto iki 2 p.p.

LIETUVIAI, REIKALAUKITE SAVO BUČERNĖSE IR GROSERNĖSE
MAISTAS BRAND HAMS
Paruošti Amerikoj Lithuanian American Import & Export Corporation užsakymu pagal SPECIALŲ LIETUVIŠKĄ RECEPTĄ. Skardinė papuošta puikia "Maisto" pavyzdžio etikete. Mes dar turime ir iš Lietuvos importuotų saldainių. Visus užsakymus siųskite:
LITAM CORPORATION
157 CHAMBERS ST. NEW YORK CITY
Tel. REctor 2-2785

TARZANAS IR TARZELĖ — Edgar Rice Burroughs

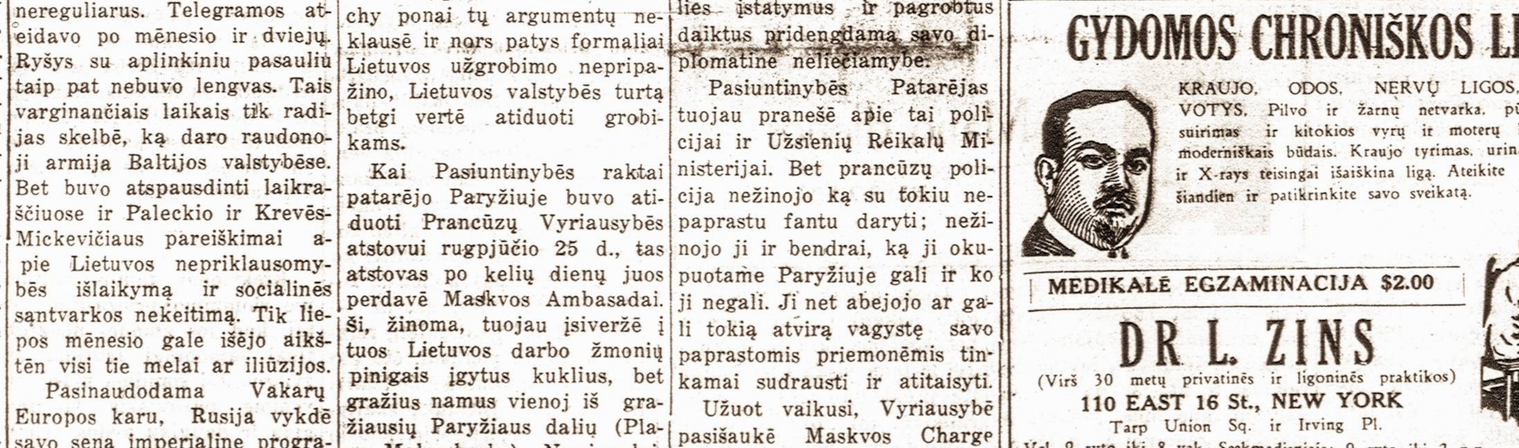

95. — "Kodėl tu neprašysi pagalbos?" Tarzanas jo paklausė. "Juk tu vienas nieko nepadarysi." Bet vaikėzas nusišypsojo ir atsakė: "Dėl to, kad Keidas tave išlaisvins."

Keidas, vienas iš artimiausių Tarzana draugų, didžiavosi, turėdamas progos Tarzanui padėti. Be to, Tarzano išlaisvintojo rolė jam labai patiko. Jis, neatidėliodamas, pradėjo laisvinti Tarzaną.

Keidas tiek įsigilino į savo darbą, kad jis viską užmiršo. Jam tik rupėjo kuo greičiausiai Tarzaną išlaisvinti. Jis užmiršo ir savo brolį Hawquo, kuris, staiga, atbudo.

Supratęs, kas darosi, Hawquo pradėjo artintis prie Keidos, grasindamas jį užmušti. Keidas tiek nusigando, kad nebežinojo ką daryti. Jis stovėjo lyg prie žemės prikaltas.

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys aštuntame puslapyje

KAIP ANTANAS BIMBA KURSTĖ GREAT NECKO LIETUVIUS SUKILTI PRIEŠ AMERIKOS VALDŽIĄ

GREAT NECK, L. I.—Gegužės 21 d. Kasmočių salėje buvo prakalbos. Kalbėjo tokie komunacių tūzai, kaip Bimba iš Laisvės ir Andriulis iš Vilnies.

Plakate buvo skelbiama, kad "šiose prakalbose bus kalbama apie pačius svarbiausius pasaulinius įvykius.." Bet, kaip vėliau matysime, nei Bimba, nei Andriulis apie "pasaulinius įvykius" nepasakė nė žodžio.

Pirmiausia Bimba ragino visus būti Jungtinių Valstybių piliečiais. Girdi, mes, būdami piliečiais, čia turėsime daugiau teisių. Girdi, mes čia gyvenome, gyvensime ir mirsime. Tuo, žinoma, Bimba norėjo pasakyti, kad jie nė nemano važiuoti į Stalino sukurtą "darbininkų rojų."

Savo kalboje, Bimba kaltino valstybės departamento sekretorių Hull. Jis smerkė valdžią, biznį, kapitalizmą ir finansus. Bet vos spėjęs baigti savo kalbą, jis pats tuojau susidūrė su kapitalu ir finansais. Jis kreipėsi į susirinkusius, prašydamas aukų Andriulio kelionei į Chicagą apmokėti.

Nors Bimba su Andriuliu maitinasi paviršiu iš Maskvos, bet vistiek juodu renka aukas. Tai, žinoma, jie daro sąmoningai. Penktoji koja mėto pėdas...

Dabar paklausykite, ką Bimba pasakė apie "pasaulinius įvykius." Girdi, "kodėl Tysliava neina į kariuomenę? Jis jaunas, sveikas, drūtas, tegu eina ir kariauja už Dėdę Samą..."

Apie tokius "pasaulinius įvykius" Bimba kalbėjo. Jis šmeižia ir niekina Tysliavą tik todėl, kad šis pirštu parodė į Bimbą, kaipo tautos išdaviką, kaipo penktosios kolonos agentą. Tai neužginčijama tiesa, kurią vėliau pats Bimba savo kalboje patvirtino. Jis aiškiai pasakė, kad visi dabartiniai streikai Amerikoje esą keliami ne dėl ekonominės darbininkų buities pagerinimo, ne dėl algų pakėlimo. Šis streikai, girdi, turį politinės reikšmės...

Aišku. Tie streikai neturėtų politinės reikšmės, jeigu jų nekurstytų komunistai. Tai vis komunistų propagandos rezultatai.

Baigdamas, Bimba ragino lietuvių draugijas ir organizacijas šaukti protesto mitingus prieš karą. Girdi, reikia sudaryti bendras frontas, reikia siųsti protesto rezoliucijas Amerikos valdžiai, besiruošiančiai karui. Žodžiu, anot Bimbos, **reikia daryti viskas,** kad tik būtų galima sutrukdyti "nors ant šešių mėnesių" Amerikos ruošimąsi karui.

Dabar jau visai aišku, kam Bimba su Andriuliu tarnauja. Jie, kaip ir visi komunistų agentai tarnauja Stalino ponui Hitleriui.

Ir dar šitie politiniai šarlatanai vadinasi darbininkų vadais! Reikia stebėtis, kaip šiem dviem išgamoms buvo leista kalbėti Amerikos Lietuvių Pliečių Klubo vardu. Kaip valdyba galėjo leisti šiems dviem nepraustaburniams agituoti klubo narius prieš Amerikos valdžią? Ar tai reiškia, kad pačiame klube yra penktosios kolonos agentų?

Šių dviejų Hitlerio agentų kalbos padarė daug žalos klubui. Tai baisi klaida, kurią klubo nariai turėtų tuojau atitaisyti. Jie turėtų surengti kitas prakalbas, ir į jas pakviesti Vienybės redaktorių Tysliavą kalbėti. Priešingu atveju, susidarys nuomonė, kad mūsų klube yra susisukę lizdą Amerikos priešai.

Rep.

KOMEDIANTAS LEON ERROL ir jaunutė JANETTE FERN naujoj RKO filmoj "Hurry Charlie, Hurry."

KAPŲ VAINIKAVIMO DIENA

Kaip skaudu minėti laimės dienas nelaimėje...

Gegužės 30 d. yra legalė šventė. Jungtinėse Valstybėse šita šventė buvo įvesta atminčiai ir pagerbimui tų kareivių, kurie žuvo šios šalies civiliniame kare, tarp 1861-65 metų.

Militarinės organizacijos ir valdžios organai tą dieną dalyvauja įvairiose iškilmėse, kalbėtojai sako prakalbas, jaudina širdis. Bažnyčiose atlaikomos gedulingos pamaldos, varpų balsai primeną liūdnų įvykių istoriją. Pusamžė tą dieną motina eina į kapus, aplankyti savo sūnaus, žuvusio dėl žmonių laisvės. Orkestrai groja gedulo maršus. Tas minėjimas įėjęs į paprotį per daugelį metų.

Visuomenė tą dieną nemažiau prisimena savo artimus. Jauna motina anksti rytą bėga į kapus aplankyti savo pirmagimio kūdikėlio, našlaitė — savo motinos, jaunoji, —netekusi savo sužadėtinio, sūnus — motinos, vyras —savo žmonos, gyvenimo draugės. Kiek daug ašarų ir sunkių atsidusėjimų šioje gedulos dienoje...

Kiekvienas prisimena savo artimus, pasitraukusius iš gyvųju tarpo, pagerbia juos. Todėl ir mes, Vienybės skaitytojai, privalome atsiminti tuos mūsų tėvus, kurie stengėsi prablaivinti gyvenimą, vedė mus į šviesesnę, geresnę buitį. Tie žmonės: Juozas Paukštis, Antanas Pajaujis, pirmieji šio laikraščio įkūrėjai, vėliau, paėmę į savo rankas laikraščio vedimą, Juozas J. Paukštis ir Kazys Brazys. Mirusieji, buvusieji, redaktoriai — Domininkas Tamošius Bačkauskas, Juozas Turskis, Juozas Andziulaitis, Juozas Petraitis, Jonas Kaunas, Petras Mykolainis, Jonas Mačys, J. O. Širvydas. Visi šitie kilnios dvasios vyrai gyveno ne tik sau, bet ir mums ir tūksančiams atkeliavusių iš tėvynės, taip pat čia gimusių lietuvių. Kai šimtai tūkstančių širdžių jaučia liūdesį, atsimindami savo artimus, tai šias savo pastabas baigiu liūdnomis Maironio eilėmis:

"Miškas verkia didžiavyrių:
Baisūs kirviai jas išskynė;
Verkia Lietuva didvyrių,
Nes juos užkasė tėvynė.

Kas mums praeitį gražintų,
Ir jos garbę ir jos galę?
Kas tuos kaulus atgaivintų,
Kur jau žemėje nubalę?"

A. B. Strimaitis

BUVĘS KOMUNISTAS KREIPIASI Į VIENYBĘ PRAŠYDAMAS PAGALBOS

"...Turiu nuosavybę ir pinigų, bet išmaldos prašau,"—rašo iš Lietuvos buvęs brooklynietis

Vienas buvęs karštas Laisvės patriotas dar prieš karą nuvyko į Lietuvą. Gyvendamas Lietuvoje, jis rašinėdavo savo draugams ir pažįstamiems laiškus, visaip koliodamas Smetoną ir jo valdžią. Tik rusams okupavus Lietuvą, tas žmogus nepaprastai apsidžiaugė. Jis parašė vienam savo draugui į Ameriką laišką, pranešdamas, kad "dabar, brangus drauge, atėjo laimės gadynė..." Bet nepraėjo nė metų laiko, kai šis karštas komunistas, matyt, nusivylęs burliokais, nutarė grįžti atgal į Ameriką. Tik kaip? Jis nežino. Todėl jis kreipiasi į Vienybės įstaigą, prašydamas jam padėti. Savo laiške tas asmuo rašo:

"Gerbiami tautiečiai: Labai norėčiau grįžti atgal į Ameriką, bet čia pas mus nieko aiškaus negalima sužinoti. Buvau Amerikos pilietis, dabar — Lietuvos. Labai norėčiau atgauti Amerikos pilietybę. Ar galima? Gerbiamieji, labai maloniai prašau: įdėkite šį mano paaiškinimą į Vienybę visai dykai. Nors čia turiu nuosavybę ir pinigų, bet išmaldos prašau. Mūsų rubliai į užsienį neina, o dolerius nauja valdžia atėmė tai ir užsimokėti negaliu."

Iš trumpo laiškelio gana aišku, kokia dabar padėtis Lietuvoje. Žmogus turi nuosavybę ir pinigų, bet išmaldos prašo. Rusiškų rublių užsienyje niekas neima, už tai bolševikai viską pasiima. Kurie žmonės turėjo dolerių, tokius naujoji bolševikų valdžia apiplėšė.

Nenuostabu, kad buvęs karštas komunistas, norėdamas pabėgti iš bolševikiško pragaro, kreipiasi, prašydamas pagalbos, ne į Laisvę, bet į Vienybę.

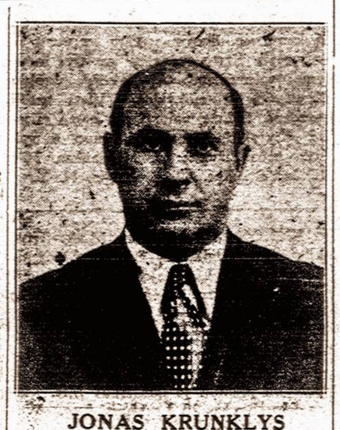

JONAS KRUNKLYS

Jau keletas metų, kai Vienybės laikraščio agentu yra Jonas Krunklys. Brooklyne ir jo apylinkėse Jonas Krunklys yra visų Vienybės skaitytojų mėgiamas ir laukiamas svečias. Jis renka tiek senas, tiek naujas Vienybės laikraščio ir Lietuvos žurnalo prenumeratas.

NORĖTŲ GAUTI VIENYBĘ BENT TRIS KARTUS Į SAVAITĘ

Gerbiamas Redaktoriau,

Man buvo labai malonu, sužinojus, kad Jūs grįžote atgal į Vienybę. Bet man buvo nemalonu, netekus dienraščio, kurį Jūs įsteigėte, bet kiti uždarė. Jūs gerai tvarkėte laikraštį. Būdavo labai malonu skaityti. Atlikus šeimyniškus darbus, būdavo, lyg kas traukia durų link. Bėgdavau pažiūrėti, ar jau atėjo dienraštis...

Jeigu mes, visi Vienybės skaitytojai, būtume aukoję dienraščiui tik po doleriuką, tai nebūtų buvę taip sunku jį išlaikyti. Bet niekados nėra vėlu pradėti iš naujo. Jūs, gerbiamas Tysliava, būdamas toks darbštus žmogus, su visų mūsų pagalba, gal būt galėsite leisti Vienybę nors tris kartus į savaitę. Tai vis būtų geriau.

Petras Mikonis, mano vyras, prašė manęs parašyti Jums keletą žodžių, prašė perduoti Jums geriausių linkėjimų.. Jau keletas metų praėjo, bet jis vis dar nepamiršta Jūsų prakalbų Philadelphijoje. Jis sakydavo — jam nenusibostų klausyti Jūsų kalbos visą dieną.

Siunčiame 5 dolerius. Prašome siuntinėti ir Lietuvos žurnalą. Dolerį skiriame naujam Vienybės linotipui įsigyti. Mums labai patinka Vienybė, jos turinys. Taip pat patinka Tarzanas.

Linkiu Jums, Redaktoriau, geriausio pasisekimo.

Emilija Mikonienė.
Margate City, N. J.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikonišką ir lietuvišką stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną
Joseph Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance
Norite pirkti ar parduoti namą? Gauti paskolą? Apsidrausti?
— Kreipkitės:
B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

I. BANAS SIGNS
Ign. Banasevičius, Dailininkas.
Daromos įvairios iškabos auksinėmis ir kitokiomis raidėmis
Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai
Kreipkitės:
IGN. BANASEVICIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

CLEMENT YOKETAITIS
Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stalonis, ižd.
RESTORANAS IR BARAS
Įvairiausi gėrimai
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika
PRAŠOME:
3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

BABYLON HOTEL
Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

ANTPUSAIČIŲ MUZIKOS KRAUTUVĖ
981 Broadway Brooklyn, N. Y.

Galima pasirinkti visokių muzikališkų instrumentų: naujos mados vargonų, pianų radijo priimtuvų, rekordeonų rekordams gaminti. Taip pat gaidų, plokštelių armonikų, smuikų, bugnų ir kitokių instrumentų.
Kreipkitės pas seną brooklynietį. Gausite tinkamą ir skubų patarnavimą.
Tel.: JEfferson 3-6993

PARK FLORIST
GĖLININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: VIrginia 9-3112
Gėlės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, baliams ir t.t.
Taip pat nuomojam palmes.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N.Y.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE CORP
409 ir 436 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS
Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus
Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuošimčių
Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis
Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuvėse.
Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

UŽSIPRENUMERUOKIT DABAR
VIENYBĘ
Seniausią Amerikos lietuvių laikraštį
IR
LIETUVA
Nepriklausomą mėnesinį žurnalą
Metinė prenumerata už Vienybę ir Lietuvą:
Jungt. Valst. $4.00
Kanadoje ir kitur $5.00
Prenumeratai pinigus siųskite šiuo adresu:
LITHUANIAN PRESS CORP.,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

1941 m. gegužės 30 d.

BROOKLYNO VIENYBIEČIŲ ARMIJA Į CONNECTICUT LIETUVIŲ DIENĄ

Jau buvo pranešta, kad birželio 15 d. Union City, Conn. įvyksta nepaprasta pramoga — Lietuvių Diena, kurioje bus paskelbta protesto rezoliucija prieš bolševikus, Lietuvos okupantus.

Kadangi praėjusių metų birželio 15 d. raudonoji armija okupavo Lietuvą — senąją Amerikos lietuvių tėvynę, tai šiemet, tą pačią dieną beveik visose kolonijose rengiamos protesto demonstracijos, masiniai mitingai ir kitoki gedulo parengimai.

Lietuvių Diena, kuri, kaip jau sakyta, rengiama birželio 15 d. Union City, Conn., turi gilios politinės, patriotinės prasmės. Be to, šios pramogos pelnas skiriamas tautinei lietuvių spaudai, kovojančiai su komunistais, su Lietuvos nepriklausomybės priešais, paremti.

Į šią didžiąją Connecticut valstybės lietuvių pramogą rengiasi ir brooklyniečiai. Organizuojama net keletas busų. Pirmąją ekskursijos partiją organizuoja Antanas Povilanskas ir Tautininkų Klubas. Be to, Antanas Vikrikas, kaip paprastai, į Connecticut lietuvių piknikus surengia, mažiausia, busą. Tokiu būdu ir šiemet Vikrikas organizuoja ekskursantus į Lietuvių Dieną.

Labai svarbu, kad Brooklyno vienybiečiai nuvažiuotų į Union City organizuotai ir gausiai.

Kadangi laiko iki Lietuvių Dienos liko visai nedaug, tai ekskursantams jau dabar laikas registruotis. Registravimosi vietos: Vienybė, 193 Grand St., (Tel.: EV. 7-7840), Ant. Povilanskas,, 158 Grand St., (Tel. EV. 4-9737 ir A. Vikrikas, 121 Grand St., (Tel.: EV. 8-2818).

Ekskursijos bilieto kaina į ten ir atgal tik 2 doleriai.

RIMBO EKSKURSIJA Į UNION CITY, CONNECTICU

Kazys Paulauskas, Rimbo leidėjas ir redaktorius mums pranešė, kad jis, su savo leitenantais, organizuoja didelę ekskursiją į Lietuvių Dieną, Union City, Conn. Rimbo redaktorius sako, kad jis tikisi suorganizuoti mažiausia du busus į Lietuvių Dieną. Jis taip pat sako, kad visi jo ekskursantai bus specialėse uniformose, be to, jo partija pasiruošusi duoti labai linksmą programą Connecticut Lietuvių Dienoje, įvyksiančioje birželio 15 d.

IŠLEISTAS NAUJAS DAINŲ RINKINYS

Šiomis dienomis išleista naujas dainų rinkinys, vardu Svirplys. Knygelėje yra apie 20 naujų lietuviškų dainelių. Rinkinį išleido rašytojas J. Steponaitis ir kompozitorius Ričardas Kurdinaitis. Dainelės parašė Steponaitis, o muziką — Kurdinaitis ir Žilevičius.

MINĖJO SAVO BIZNIO SUKAKTĮ

Gegužės 21 d. visiems gerai žinomos saldainių krautuvės savininkai, Ona ir Juozas Ginkai, minėjo savo krautuvės 20 metų įkūrimo sukaktį. Ta proga, Ginkai gavo daug sveikinimų.

SVEČIAVOSI BROOKLYNE

Praėjusią savaitę buvo parvažiavęs atostogų kareivis Vytautas Ubara, buvęs Ginkaus radijo programos skelbėjas. Vytautas Ubara tarnauja Virginijoje.

Kadangi Vytautas, kaipo radijo programos vedėjas, buvo labai mėgiamas, tai praėjusį šeštadienį jis buvo pakviestas specialiai tai programia vadovauti.

KUN. BALKUNAS PER RADIJĄ

Birželio 12 d. bolševikų įsiveržimo į Lietuvą išvakarių proga kun. Jonas Balkūnas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas, kalbės iš Lietuvių Draugijos Radijo programos, leidžiamos iš WCNW stoties. Kalbos turinys būsiąs nukreiptas prieš bolševikus, Lietuvos okupantus.

MINĖJO SAVO GIMTADIENĮ

Gegužės 28 d. Vienybės skaitytoja P. A. Augutienė, gyvenanti East New Yorke, minėjo savo gimtadienį. Gimtadienio proga, Augutienė gavo daug linkėjimų.

VESTUVĖS

Birželio 1 d. bus dviejų jaunų Brooklyno lietuvių vestuvės. Marytė Belevičiutė išteka už Juozo Puodžiaus.

KUR BUS JŲ SUTUOKTUVĖS

Jau buvo pranešta, kad M. Tamkuvienė, iš Brooklyno, išteka už P. Mikalausko, iš Hartford, Conn. Šių dviejų jaunavedžių sutuoktuvės bus birželio 8 d. 4 val. p. p. Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

DRAGUNAITĖS IR SAMALIONIO VESTUVĖS

Birželio 1 d. bus gražios vestuvės. Žinomo biznieriaus Dragūno duktė, Adeline V. Dragūnaitė, išteka už Antano E. Samalionio. Jaunųjų sutuoktuvės bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje, sekmadienį, 5 val. p. p.

BOLŠEVIKAI NORI UŽGROBTI LIETUVOS BENDROVĖS LAIVĄ

"Ko sovietai neįstengė paimti jėga, — turi pasiekti teismo keliu..."

NEWARK, N. J. — Praėjusią savaitę, gegužės 21 d., vietos federaliniame teisme buvo svarstoma Lietuvos benrovės, Maisto, laivo Denny — Lietuva byla. Mat, bolševikų prekybos atstovybė, Amtorgas, Amerikoje bando įrodyti, kad laivas teisėtai priklausąs Sovietų Sąjungai.

Bet byla buvo atidėta todėl, kad Amtorgo advokatams trūko įrodymų. Galutinas bylos sprendimas bus birželio 2 dieną.

Vietos federalinis teismas yra gavęs Valstybės Departamento raštą, kuriame pranešama, kad šios šalies vyriausybė nepripažįstanti boševikų okupacijos Lietuvoje.

Kaip bolševikų atstovams Amerikoje svarbu pasigrobti šis Lietuvos laivas, parodo toks faktas. Į teismą stojo net penki Amtorgo pasamdyti advokatai.

Apie šią bylą labai būdingai yra parašęs vienas New Yorko rusų bolševikų laikraštis. Girdi:

"Ko sovietai neįstengė paimti jėga, — turi pasiekti teismo keliu..."

Labai abejotina, ar bolševikams pasiseks užgrobti šis Lietuvos laivas.. Jeigu federalinis teismas pripažintų bolševikams Lietuvos laivą, tai kodėl tada nepripažinti bolševiku okupacijos? Kodėl neatiduoti Lietuvos auksą, kuris šiuo met yra Amerikoje?

GERAS KONCERTAS IR VAIDINIMAS

KEARNEY, N. J. — Gegužės 25 d. A. L. Klubo salėje parapijos ir vargonininko Pr. Odelio choro iniciatyva, buvo surengtas gražus koncertas ir vaidinimas. Suvaidinta linksma komedija "Daina be galo". Koncertas pradėtas su kalba, kurią pasakė, varg. Pr. Odelis. Toliau programą vadovavo M. Stanionis.

Pirmiausia choras sudainavo keletą dainų. Vėliau buvo dūdų duetas, kurį labai gerai atliko du jaunuoliai — Mikionis ir Jankauskas. Taip pat labai gražiai pagrojo armoniku jaunuolis Šalkauskas.

Komedijoje "Daina be galo" dalyvavo Pr. Odelis, A. Žaibutis, M. Stanionis, Kasparas. B. Bičiniutė ir Ažuolytė. Vėliau dainavo merginų choras. Be to, M. Stanionis ir A. Lukšis padainavo duetą— "Už jurių, už marių" ir "Sudiev sesutės, lietuvaitės."

A. Lukšis netrukus apleidžia chorą, nes šaukiamas į kariuomenę. Dar dainavo vyrų choras ir, be to, solo — B. Bačiniutė. Visiems dainavusiems akompanavo gerai žinoma vietos pianistė Marytė Šlekaitytė.

Žmonių buvo pilna svetainė.

M. G. Stanionis.

Mirė

BRUNO DAUGIRDA, 45 m. amžiaus, 249 Bedford Ave., Brooklyne. Mirė gegužės 26 d. Velionis buvo plačiai žinomas biznierius, uolus lietuvybės palaikytojas. Palaidotas gegužės 29 d. Šv. Jono kapuose. Liko žmona Maijona, o sunkiai tebeserganti duktė Erma ir brolis, gyvenęs Kaune, dabar pabėgęs į Vokietiją. Laidojo Juozas Garšva.

JUOZAS ŠARKAUSKAS, 58 m. amžiaus, 73 South 4 St. Brooklyne. Palaidotas geg. 29 d. Evergreen kapinėse. Laidojo Juozas Garšva.

PRANAS BUKAUSKAS, 62 m. amž., 333 17 St., Brooklyne. Mirė gegužės 27 d. Laidojamas gegužės 31 d. Šv. Jono kapinėse. Laidoja Juozas Garšva.

PLATZ SLAVINSKAS, 43 m. amžiaus, 91-13 - 31 Ave., Jackson Heights. Mirė geg. 23 d. Palaidotas geg. 26 d. Šv. Kazimiero kapinėse Farmingdale, L. I. Laidojo Juozas Garšva.

JUOZAS MONTVYDAS, iš Astoria, L. I. Palaidotas geg. 27 d.

JUOZAS BALČIŪNAS, 221 Hollywood Ave., E. Orange, N. J. Mirė geg. 23 d. Liko žmona Ona, duktė ir brolis Napoleonas.

IŠRINKTAS Į GRAND JURY

JULIUS PAKNYS

Kearney, New Jersey, gyventojas, Julius Paknys, išrinktas apskrities teismo Grand Jury nariu. Šioms pareigoms buvo apie 300 kandidatų, betgi, laimėjo Vienybės skaitytojas Julius Paknys.

Julius Paknys yra pirmasis lietuvis, kuris New Jersey valstybėje išriniktas šioms atsakomingos pareigoms.

Aną metą Juliaus Paknio duktė, Vanda, buvo išrinkta Vienybės karalaite.

Smulkūs Skelbimai

PARSIDUODA namas Long Islande. 6 kambarių, dviejų aukštų su visais įtaisymais. Kartu su namu yra trys lotai, yra vaismedžių. Apylinkėje visokių krautuvių ir mokyklos. Vieta netoli vandens. Galime mainyti ant namo mieste. Kreipkitės asmeniškai nuo 6 val. vak. arba rašykite: J. Meškaukas, 304 S. 3rd St. Apt. 19. Brooklyn, N. Y.

IEŠKOMAS Mykolas Minkevičius, kilęs iš Kunigikiškių kaimo, Marijampolės apskr., Lietuvoje. Ilgą laiką gyveno Waterbury, Conn. Vėliau gyveno New Yorke, taip pat Shenandoah ir kitose Pennsylvanijos vietose. Jis yra apie 65 m. amžiaus, šlubas. Kur jis dabar yra? Mačiusieji ar pažinusieji jį, prašomi pranešti jo dukteriai: Mrs. Mary Shembrecki, 20 Lockhart Ave., Waterbury, Conn.

Išnuomojama du šviesus kambariai su baldais, maudyne, šiltu vandeniu. Tinkami merginai, vyrui ar vedusiai porai. Galima naudotis virtuve. Kreiptis: 5638 64th St., Maspeth, N. Y.

ALLIANCE HALL

Restauranas ir Baras

*

Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių

*

Tinkama vieta visokioms pramogoms.

*

Kasdien muzika ir šokiai.

*

ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

SKAITYKITE VIENYBĘ

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. J. STALONAS
144 Ridgewood Ave.
Brooklyn, N. Y.
Valandos:
1—2 p. p.
6—8 vakare
Tel. APligate 7-1433
arba Academy 2-7400

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand Street
LEDAI, SODĖ, CIGARAI, CIGARETĖS,
SALDAINIAI IR VAIKŲ ŽAISLAI
Foto reikmenys, išaiškinamos nuotraukos
SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand St. Brooklyn, N Y.

PRAVAŽIUODAMI AR GRĮŽDAMI
BŪTINAI APLANKYKITE
DEPARTMENT STORE
JONAS SPURGA, savininkas
Didžiausias biznis apylinkėje
MAIN STREET PORT JEFFERSON, L. I.
Telef. Port Jefferson 93.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0783 Night. HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ — Edgar Rice Burroughs

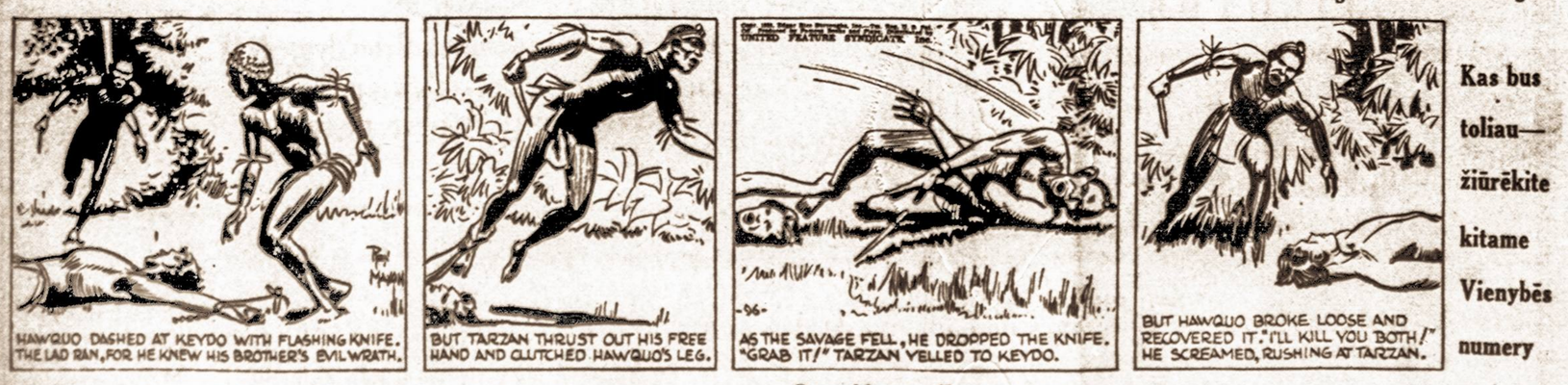

96. — Bet vaikėzas prisiminė koks žiaurus ir piktas jo brolis buvo. Palikęs Tarzaną, jis bėgo tolyn, gelbėdamas savo gyvybę. Hawquo jį vijosi rankoje laikydamas didelį blizgantį peilį.

Laimė, kad viena Tarzano ranka buvo paliuosuota. Hawquo to nepastebėjo ir, jam bėgant pro šalį, Tarzanas jį sulaikė. Jis griebė Hawquą už kojos ir parvertė jį ant žemės.

Parpuldamas Hawquo paleido peilį iš savo rankų, kuris atsidūrė netoli Tarzano. Laikydamas Hawquo už kojos Tarzanas liepė Keidui peilį greičiau paimti, bet Keidas buvo perdaug toli nubėgęs.

Tarzanui nepasisekė Hawquo išlaikyti. Jis išsilaisvino ir, dar labiau supykęs, griebė peilį ir, šokdamas ant Tarzano, rėkė: "Dabar aš judu abu užmušiu."

Kas bus toliau— žiūrėkite kitame Vienybės numery